

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:

celo leto	K 24—
pol leta	12—
četrt leta	6—
na mesec	2—

v upravnistvu prejemati:

celo leto	K 22—
pol leta	11—
četrt leta	5-50
na mesec	1-90

Dopis naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izjava vnan dan zvečer izvzemati nedelje in praznike.

Inserati veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Parte in zahvala vrsta 16 vin. Poslano vrsta 20 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati itd. to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vplaatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto	K 25—
pol leta	13—
četrt leta	6-50
na mesec	2-30

za Nemčijo:

celo leto	K 30—
za Ameriko in vse druge dežele:	
celo leto	K 35—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.

Upravnistvo (spodaj, dvorišče levo), Knaflova ulica: št. 5 telefon št. 85

Delegacije.

Možatost in značajnost. — Kultura in krščanstvo. — Proti tradicijam habsburške hiše.

Dunaj, 15. oktobra.

Naše delegacije razpravljajo o vojnih kreditih, ki bodo jutri z veliko večino sprejeti. Malo jih bo, ki oddajo svoj glas proti vojaškim zahtevam; zavest, da se bližajo resnim časom, iritira kritično merilo in le socijalni demokrati, konsekvantni svojemu antimitarističnemu stališču bodo radi odklonili, kar zahteva vojni minister v imenu domovine.

Težkega srca pa so se odločili tudi nekateri slovenski delegati odgovoriti na vprašanje, akceptirajo li zahteve vojne uprave z odločnim ne. Težkega srca, ker v vseh narodih monarhije je zvestoba do vladarske hiše, do države, globoko ukoreninjena in baš nam Jugoslovani niso objektivni in pravični ljudje, predvsem pa vladar sam, nikdar odklanjali priznanja, da smo za državo v najtežjih in najnevarnejših časih žrtvovali več, kakor velevala dolžnost.

Rusinski delegat Romancuk je rabil danes besedo, ki velja v izredni meri tudi za nas. Poudaril je zvestobo rusinskega naroda do dinastije in države, zaeno pa ostro označil razmerje državne uprave do rusinskih narodnih teženj. Državna uprava, njen sistem, njeni močje, državniiki se delajo, kakor bi tudi nas Jugoslovani ne potrebovali, da držijo se, kakor bi Jugoslovani v državi sploh ne eksistirali in nekako zaničljivo sprejmejo našo podporo, če pridemo, da damo cesarju kar je cesarjevega. Slovenske dežele izročajo germanizaciji, naše kulturne in gospodarske težnje puste na smetišču; na Hrvaškem trpijo vse grozovitosti madžarskega tiranstva, v Dalmaciji vohunijo »veleizdajniki« in preganjajo vsak pojav narodne samozavesti kakor državni nevaren . . .

Dolgo smo prosili in rotili, bilo je zamanj. Naši državniiki nam niso dajali niti odgovora.

Ne državi, pač pa tem državnikom morajo naši delegati pokazati, da ima vsaka ponižnost in poštrevost

valnost svoje meje, ki jih predpisuje človeška dostojnost in možati ponos. Petolizniki Jugoslovani niso in tepe ni ne bodo poljubovali še biča. Zato bodo naši delegati morali udeležiti jutri svoje proteste proti vsem krivicam na slovenskem jugu monarhije z rezkim ne.

Gospodom grofu Berchtoldu, vitezu Bilinskemu in generalu Aufenbergu ne dajo Jugoslovani niti vinarja, ker jih ne smatrajo dovolj zaupanja vredne, ker ne morejo verjeti, da bi ti državniiki imeli interese monarhije resnično na srcu.

Te besede je bilo treba že vnaprej napisati; kajti prišli bodo vsi oni, ki so še nedavno reševali vprašanje, kedaj in kako naj Nemčija anektira svojo »staro posest«, ki pa danes s parlamentarne tribune emfatično pozdravljajo armado, ter bodo sklepali roke, kazali s prstom ter pisarili zopet in zopet sedaj o velerbski, sedaj o velikohrvaški nevarnosti . . .

Toda Jugoslovani ne morejo pozabiti na svojo možatost iz strahu pred denunciacijami in obrekovanji.

Spoznava, kako jih nje in brate na Balkanu obdaja nemška zavist, ki je vsa razburjena, če vidi da se Slovanstvo povzpneja na pot kulture in napredka. Ta zavist žene vse kroge v ono turkofilstvo, ki je v direktnem nasprotju s staroslavniimi tradicijami habsburške dinastije. Napredek in kultura so postali pri nas pojmi, katere zlorablja šovinističen nacionalizem, da se iz narodov norčuje in da v njih imenu izvršuje najostudnejša barbarstva. V »kato-liški« Avstriji pozabljajo poklicani branitelji in zagovorniki vere na svoje dolžnosti, kadar je pojem »krščanstvo« in »Jugoslovanstvo« skoraj identičen. Katoliški duhovnik, delegat pater Bauchinger je izrekel včeraj v javni seji, da ne ve, kdo je katoliikom bližji, islam ali shisma!!

V taki atmosferi živimo. Taka je kultura, ki naj pridobiva in ne odbija, ki naj uveljavi v državi geslo častitljivega vladarja: viribus unitis, ki naj budi na Balkanu simpatije in zaupanje . . .

Ali bodo v Avstriji vedno tako žalostni časi?

Vojna na Balkanu.

Srbija pred vojno.

(Od našega posebnega poročevalca.)

Belgrad, 13. okt.

Mrtva točka.

Nahajamo se na mrtvi točki: vojna je definitivno sklenjena stvar, ali začela se še ni, in sedaj se ljudje mrzlično povprašujejo, kdaj »bo«, jutri ali pojutrišnjem.

Tega odlašanja iz dneva v dan ni treba razlagati tako, kakor da vlade balkanskih držav morda še pre-mišljujejo, ali bi napovedale Turčiji vojno ali ne, ker vsaka retirada je kratkomo in a priori izključena in tudi vojne priprave so že popolnoma končane, ali tekst ultimatum, ki ga izročijo vlade zveznih balkanskih držav turški vladi, še ni končno redigiran in s tem gre malo težje, ker se iz Belgrada in Sofije brzojavlja v Atene skozi Bosno in Italijo, radi česar je sporazumevanje med srbsko in bogarsko vlado z ene in grško vlado z druge strani zelo otežkočeno.

Mislilo se je že, da nastane vojna danes ali jutri, ali današnji dan ostane brez posebnega dogodka in ravnotako najbrže se niti jutri ne zgodi še nič posebnega, torej je že zelo nevaren; splošno, tudi v najbolje poučenih progih se pa trdi, da se napove vojna najkasneje v zadnjih dnevih tekočega tedna.

Belgrad postaja po malem nervozen, vse si že želi hitrih dejanj, ali — merodajni krogi že vedo, zakaj odlašajo in jim tega nihče niti ne zameri, posebno ker je zelo verjetno, da Grška še ni popolnoma pripravljena, ker njena armada niti od daleč ni tako dobro organizirana, kot srbska in bolgarska.

Balkanska zveza in Grška.

Nekateri nemški listi so začeli raznašati nekeke vesti, da se Grška ba-je ne počuti posebno dobro v zvezi s Črno goro, Srbijo in Bolgarsko in da morda v zadnjem hipu izstopi iz zveze. Tendenca teh vesti je jasna in očividna: Nemci bi radi posejali med

balkanske države seme nezaupanja in potem morda tudi razdora, ali tem manevrom se na Balkanu vse smeje, ker ve vsak otrok, da Grška v tej vojni namanj riskira, ima pa največ dobiti, česar drugače kot v zvezi s slovanskimi balkanskimi državami nikdar ne dobi. Sicer je pa tudi grška vlada pohitela te vesti najodločnejše dementirati, ker se dobro zaveda velikih koristi, ki jih more imeti od zveze s slovanskimi balkanskimi kraljevinami.

Balkanska zveza je trdna.

ona ni rezultat kakega hipnega razpoloženja, temveč plod trdnega prepričanja merodajnih krogov in najširših ljudskih mas v krščanskih balkanskih državah, da morejo balkanski narodi napredovati in kaj doseči samo, ako bodo složni in edini. Sporna vprašanja med balkanskimi narodi so izravnana, dosežen je popolen sporazum. Srbi so odnehali nekaj, Bolgari nekaj in ravnotako Črna gora. To niti ni navadna zveza »ad hoc«, temveč trdna zveza z jasno začrtanimi cilji za bodočnost, kar je — odkar ni več spornih vprašanj — tudi naravno in samo ob sebi umljivo.

Proklamacija turškega sultana

ni vzbudila v Belgradu čisto nobenega efekta, listi so jo registrirali skoraj brez vsakega komentarja, ker komentar si napravi vsak Srb sam. Saj je vendar smešna sultanova trditev, da so Turki pravičen narod, ki nikdar ni delal nikomur krivice, ki spoštuje pravice drugih itd. Kajpak, sami nedolžni vrabci so Turki, ki samo čivkajo in iz rok zobjejo, ako jim kdo kaj da! Ves svet se bo temu smejal, ker turška krvoločna se dobro znana, njihova pravicoljubnost pa čisto nič, samo Nemci in Madžari bodo rekli, da je Turkov sama dobrota, to pa zato, ker so jim oni zelo podobni!

Poglejmo samo, kaj delajo Turki v Stari Srbiji in Makedoniji ravno sedaj, ko trdi sultan v svoji proklamaciji, da Turki nikomur nič nočejo! Srbe, Bolgare in Grke vlačijo v Malo Azijo v suženjstvo, ali jih pa kar na mestu ubijejo, ako ni dosti vlakov, da bi jih hitro prepeljali v Malo Azijo! Beguni, ki se jim po sreči zbežati čez mejo v Srbijo ali na Bolgarsko, pri-

povedujejo o turških grozodejstvih take reči, da se človeku lasje ježijo. Zato niti ne puščajo tujih žurnalistov nikamor iz Carigrada, da ne bi Evropa zvedela za njihova grozodejstva, med tem, ko hoče dati Srbija tujim žurnalistom vse mogoče olajšave, da bodo mogli biti na samem bojišču in sploh povsod, kjer bodo hoteli biti; stavila jim bo na razpolago posebne kurirje, ki bodo nosili dopise z bojišča na belgrajsko pošto, samo da se ne bi zakasnilo, ker bodo pošte na bojišču preobložene z delom; na razpolago bodo imeli spalne vagone, šotore itd., ker na bojišču ni hotelov. Sploh se mora srbski vojni upravi priznati, da je nasproti vojnim poročevalcem — skupaj nas je do sedaj tukaj okoli 30, pride jih pa gotovo še veliko — izredno kulantna in bo pustila na bojišče tudi dopisnike nemških listov, ki pa sami nimajo volje oditi na bojišče — najbrže za to, ker mislijo, da bodo svoja lažnjiva poročila ložje pošiljali iz Zemuna. Seveda, če se hoče lagati in izmišljovati, ni treba niti na bojišče, ker tam ne bo tako prijetno kot sedeti v kaki belgrajski ali zemunski kavarni in — izmišljati razne vesti.

Železniški promet v Srbiji

in sicer najprej osebni, bo zopet odprt jutri; vsak dan bosta vozila med Belgradom in Nišem — morda tudi med Pirotom — v obeh smereh po dva osebna vlaka na dan, sčasom pa seveda, več. Jutri zjutraj ob 7. uri odide iz Belgrada prvi osebni vlak in ta bo gotovo natlačeno poln, ker v Belgradu je dosti ljudi iz province, ki se radi ustavitve železniškega prometa niso mogli vrniti domov, mnogo je pa tudi ljudi, ki hočejo odpotovati na Bolgarsko.

Srbski vojni material.

ki so ga zadržali Turki in ga niso pustili prepeljati na Srbsko, ostane, seveda, na Turškem, ali koristi ne bodo imeli Turki od srbskih topov nobenih. Srbija je bila namreč toliko pametna, da je naročila tovarni v Creuzotu na Francoskem, naj ne pošilja kompletnih topov, temveč posamezne dele v posameznih pošiljavah. Tako je Srbija že zdavnaj pre-jela posamezne dele onih topov, ki jih je Turčija zadržala in Turčija teh topov ne bo mogla rabiti, kakor ne

LISTEK.

Sapho.

Slike iz pariškega življenja.

Francoski spisal Alphonse Daudet.
Prevel Oton Župančič.

(Dalje.)

Brez stida je kazala svojo coperniško polt, ki je ostala po tridesetletnem strastovanju čudovito mlada, in nad katero je vstajala glava, vela in mrtvaška od vratu navzgor.

»Dame, čoln je nared! . . .« je zaklical de Potter; in Angležinja je zapela obleko nad ostanke svoje mladosti in je zamrmrala s komično otožnostjo:

»Pa saj nisem mogla hoditi čisto naga na mesto! . . .«

V krasnem Lauretu, kjer so se belele izmed mladega zelenja mične vile s svojimi terasami, s temi trami, obkrožujočimi jezerce, ki se je bliskalo v solncu, kakor da je luskasto, je bilo čudno videti to zapoznelo vožnjo v Citero; krmežljava Sombreusa, stari klovn in paralični Desfonta, ki so puščale v vodni brazdi za seboj muškati vonj svojih lepotil!

Jean je držal s sključenim hrbotom vesla, sram ga je bilo in bal se je, da ga ne bi videli in mu dali kakega umazanega opravlila na tej pošastni alegorični ladji. K sreči je imel svojim očem in svojemu srcu za

osvežilo Fani pred seboj, ki je sedela zadaj, blizu krmila, za katero je držal de Potter, Fani, katere nasmeje se mu ni zdel še nikdar tako mladosten, brez dvoma, ker je lahko primerjal.

»Zapoj nam kaj, mala! . . .« je zaprosila Desfonta, ki jo je pomlad raznežila. Fani je začela s svojim izrazitim, polnim glasom barkarolo iz »Klavdije«, in skladatelj, ki se mu je storilo inako ob tem spominu na svoj prvi veliki uspeh, jo je spremljal, posnemaje z zaprtimi ustmi orkester, to valovanje, ki trepeče preko melodije kakor bič nad plivajočo vodo. Ob tej uri, v tej okolici je bilo čudovito krasno. Od sosednje terase je zaklical nekdo »bravo!« in Provansalec, ki je gibal vesla po taktu, je hlepel po tej božanstveni godbi iz ust njegove ljubice, in prijel ga je, da bi bil pritisnil svoje ustnice na isto vrelo in vznak na solncu leže pil in pil brez konca in kraja.

Kar prekine Roza vsa razjarjena kantileno, ker jo je dražila milobna skladnost glasov: »He, vi godci tam spodaj, kedaj se boste nagurili drug drugemu v obraz! . . . Ali mislite, da nas zabavate s svojo pogrebno romanco? . . . Sedaj je že dosti! . . . Sploh pa je pozno, Fani mora v svoj zaboj! . . .«

In s togotno kretnjo je pokazala proti najbližjemu pristajališču:

»Tjakaj zakrmari! . . .« je velela svojemu ljubimcu, »tam imajo bliže do kolodvora! . . .«

To je bilo odurno slovo; a nek-

danja voznica je bila privadila svoje ljudi na te svoje navade, in nihče si ni upal oporekati. Ko so dvojico izkrcali, so dali mlademu možu iz vladnosti par hladnih besed, Fani je dobila nekaj vodil s piskajočim glasom, in ladja se je oddaljila med vrisem in živahnim pričkanjem; konec je bil žaljiv smeh, ki ga je prinesla ljubimcema odmevajoča voda.

»Sliši, sliši?« je dejala Fani, od jeze blede kot zid; »iz naju se norčujejo! . . .«

In vse ponižanje, ves srd se je dvignil v nji ob tej poslednji zasrambi, in na kolodvor grede mu je naštevala vse, izdala celo stvari, ki jih je vedno tajila. Roza bi jo bila za vse na svetu rada odtrgala od njega, in ji je nastavljala prilike, da bi se mu izneverila. »Kaj vse mi je naklepala, da bi me pregovorila, naj vzamem tega Holandca! . . . In prav prej so se vrgle vse na to! . . . Preveč te ljubim, veš in to jo bode, radi njenih razvrtnosti, zakaj ima jih na vesti vse, najnižje, najostudnejše! . . .«

Postala je, videla, kako je bled, kako mu drhte ustnice, kakor tisti večer, ko se je zaril v gnojno gomilo njenih pisem.

»O, nič se ne boj,« je rekla . . . »Tvoja ljubica me je izbavila vseh teh grozot! . . . Ona in njen kameleon, ki smrdi kot kuga, se mi gabi oba! . . .«

»Jaz nočem, da bi še tukaj ostala,« je rekel Jean, bolan od ljubosumnosti . . . »Preumazan je kruh, ki ga služji; vrni se k meni, se bova že kako pretikala! . . .«

Ona je tega vzklika komaj čakala, že dolgo je hrepnela po njem. Vendar se je upirala, češ, da bo skupno življenje z njegovimi tristo franki težavno, da se bi morala nemara zopet raziti! . . . »In toliko sem trpela, ko sem se poslavljala od najinega skromnega doma! . . .«

Klopi so bile razstavljene pod akacijami, ki teko ob cesti z brzozavnimi žicami, po katerih so sedele lastavke; da bi lažje kramljala, sta sedla z rokami objeta, oba zelo vznemirjena.

»Tristo frankov na mesec,« je povzel Jean, »ampak kako pa Hettémovi, ki jih imajo samo dvesto petdeset? . . .«

»Ta dva pa živita celo leto na kmetih, v Chavilleu! . . .«

»No, pa narediva še midva tako, meni ni do Pariza! . . .«

»Ali res? . . . Ti hočeš? . . . Ah, ljubček, ljubček moj! . . .«

Ljudje so se bližali po cesti, sva-tovska družba na oslih. Nista se mogla poljubljati in sta ostala mirna, privijaje se drug k drugemu, sanjajoča o pomlajeni sreči o poletnih milih večerih na selu, o mlačni tišini, ki jo trgajo strelji iz daljave in lajne s predmestnih vesilic.

VIII.

Nastanila sta se v Chavilleu, pod goro, kjer se začena ravan, kraj stare gozdne poti, ki se imenuje »Pavé des Gardes« v stari lovski hiši pred samim gozdom; tri sobe, ne dosti večje od pariških, še vedno pohištvo

(Dalje prihodnjic.)

bo mogla rabiti niti topovske municije, ker imajo srbski topovi drugačen kaliber kot turški.

Drugače je z aeroplani, ki so bili namenjeni za Turčijo, pa jih je Srbija — v zameno za svoj vojni material, ki ga je Turčija zadržala — na belgrajski železniški postaji ustavila: ti aeroplani so kompletni in bodo srbski armadi izborni služili — topov ima pa Srbija takointako dovolj, posebno ker bo imela največ dela gorska artilerija, ki je posebno dobro pripravljena.

Nezanesljiva poročila.

»Slovenski Narod« je dobro storil, da ni prevzel v petkovih številkah garancije za nekatera poročila iz nemških virov, ker ta poročila so bila res vsa neresnična. Kakšnega generala kavalarije z imenom »Jovanov«, ki se je baje ustrelil, ker je bil knez Arsen imenovan za poveljnika konjeništvu, v Srbiji sploh ni, kakor tudi ni res, da bi se kak oficir zadnje dni ustrelil. Tudi Karagorgiev spomenik sedaj sploh ne bo odkrit, ker sedaj ni nikomur stalo do parad. Smešna je trditev, da bi belgrajski pismošče sklenili odklanjati dostavljanje pošte iz Avstrije, ker se pošta redno dostavlja; sicer bo pa Avstrija najbrže nevtralna, torej ni nobenega povoda za kakšno protiaustrijsko gibanje. Le previdno, kar Nemci bodo lagali kot cigani.

Zvezdan.

Prvi boji na srbsko - turški meji.

(Od našega posebnega poročevalca.)

Belgrad, 14. oktobra.

Ko sem danes jutraj vstal in pogledal iz okna moje sobe v hotelu »Srpski kralj« proti Kalemegdanu, je solnce tako prijazno sijalo, kakor si je navadno v jeseni, predno se umakne oblakom, dežju in snegu; zadnje dni svoje moči v jeseni sije solnce navadno tako prijazno, kakor bi hotelo zapustiti za sabo prijazen spomin in vzbuditi v človeku živo željo po spominu, ko se ono zopet pojavi v vsej svoji lepoti.

Ko stopim na ulico, me obsujejo od vseh strani mladi dečki, ki prodajajo sedaj, ko so vsi odrasli moški odšli na mejo, časopise in vpijejo: »Rat je otkočen«.

Nisem se zmenil za vse to in tudi lista nisem kupil nobenega; zadnje dni belgradskih listov sploh ne čitam več, ker oni bi me gotovo vsega zmešali in napravili popolnoma konfuze. Razen nekoliko resnično resnih listov je tukaj vse polno dnevnikov, ki živijo samo od izmišljenih senzacij in ako jih človek čita, res ne ve, kaj je resnica in kaj zopet očitna izmišljotina. Posebno te dni! Kolikokrat že niso javljali listi, da so se pretrgane diplomatske zveze med zveznimi balkanskimi državami in Turčijo, da nastane vojna vsak trenutek itd. in vendar so sedeli turški poslanci mirno v balkanskih prestolnicah, poslanci balkanskih držav pa v Carigradu. In radi takih listov, ki priobčujejo samo izmišljene senzacije, publika ni ti resnim listom nič ne veruje.

Šel sem mirno naprej, posebno še za to, ker sem dobro vedel, da Srbija danes nikakor še ne začne vojne, ker niti ultimatum še ni izročila Turčiji; vojna bi, po mojem računu, ki sem ga napravil na podlagi dobrih, avtentičnih informacij, se imela začeti šele v sredo in za to me je resnično jezilo ono vpitje mladih prodajalcev časopisov: »Rat je otkočen«, ko je bilo vendar več kot očitno, da to ni mogoče.

Ali to pot sem se zmotil. Nisem namreč mislil na to, da z vojno začne lahko tudi Turčija in sicer brez vsake napovedi, ultimatum, ali kaj podobnega.

Kako sem pa kaj takega tudi mogel misliti? Turčija je vendar vedno naglašala, da je mobilizirala svojo armado za to, da bi se branila od svojih sosedov in nihče ni mogel misliti, da bi ona hotela prva napasti. No, Turčija je vendar storila Srbiji to uslugo, da jo je napadla proti vsem tozadevnim mednarodnim dolžbam, danes jutraj ob 5. je prestopila turška vojska pri Ristovcu srbsko mejo in našla tam — za boj pripravljene srbske čete, ki se niso čisto nič niti obotavljale, temveč so takoj z navdušenimi »hura«-klici, s svinčenkami iz pušk in topovskimi kroglicami sprejele turške »goste«.

O izidu bitke, ki se je začela razvijati takoj v dolgosti kakih štirih kilometrov, bo poročal brzojav, za sedaj tukaj še nič znanega ni.

Glavno je, da je vojna začela, da je turška armada prestopila srbsko mejo brez napovedi vojne, ali izročitve kakšnega ultimatum ali strani turške vlade in gotovo je tudi to, da se bodo turški »gosti« kmalu vrnili čez mejo — in še veliko dalje.

Turški poslanci v Belgradu se že nahajajo na posebnem avstrijskem parniku, zasidranem v belgradskem

pristanišču in pričakuje tam, da mu izroči srbska vlada potne liste, potem pa odpotuje proti Turn-Severinu na Rumunskem, da nadaljuje po železnici pot proti Konstanci in od tam najbrže po Črnem morju proti Carigradu — na večesečni dopust. »Srečno pot, effendiu«, si mislijo Belgradčani...

Kdor misli, da je Belgrad sedaj kaj razburjen, se zelo moti. Veseli so ljudje in pravijo: hvala bogu, da je že enkrat konec te negotovosti, le naprej in kar bog da in sreča junaška. Srbska armada je že vsa na meji, izvršena je popolnoma tudi koncentracija čet in tudi tren je pri armadi; junakov dovolj, pušk, topov, streljiva in hrane tudi dovolj, denarja tudi ne primanjkuje — torej v boj za osvoboditev zatiranih bratov iz večstoletnega suženjstva!

Ravno ko to pišem, sem dobil novo, dosti zanesljivo informacijo: Turški nizami (redna vojska), ki so danes jutraj ob 5. vdrli čez mejo v Srbijo, so bili tako »lepo« in »prijazno« sprejeti na srbskih tleh, da so se kmalu v najhitrejšem tempu vrnili nazaj, odkoder so prišli, na srbskih tleh je pa ostalo vendar veliko takih, ki se — niso mogli vrniti. Srbska vojska ni prestopila meje in je ne prestopi še par dni tudi v slučaju, ako bi se taki napadi ponovili, ker vojno bodo začeli vsi zavezniški naenkrat, na Bolgarskem pa še ni izvršena koncentracija čet in bo to izvršeno najdalje do sobote. Sicer mi je dobro znano tudi to, kaj se ima na Bolgarskem še izvršiti, da bo »vse v redu«, ali to ni za javnost in končno, je to tudi brez posebnega interesa za široko javnost. Glavno je to, da se hoče udariti tako, da bo tudi zmaga gotova!

Naravnost infamna je dunajska »Neue Freie Presse«. »Slovenski Narod« je dobro storil, ko je opozoril slovensko občinstvo, naj bo previdno in naj ne veruje turkofiliškim nemškim listom, ker ti ne bodo pisali resnice. Poglejmo, kaj je napravil zgoraj imenovani list: Dal si je brzjaviti iz Belgrada, da se je izrazil ministrski predsednik Nikola Pašić, da bo Rusija takoj udarila, ako bi poskušala poseči Avstro-Ogrska z orožjem v balkanski konflikt. Seveda, Pašić tega ni rekel in tudi ta »brzjav« ni prišel iz Belgrada, temveč so ga skovali na Dunaju v uradništvu »Neue Freie Presse« z očitnim namenom, da bi posčaja i sone razdora med Avstro-Ogrsko in Rusijo z ene in Srbijo ter Rusijo z druge strani.

V Belgradu in v Srbiji sploh ni sedaj nobenega protiaustrijskega gibanja, ker so vsi prepričani, da ostane sosednja monarhija v balkanski vojni popolnoma nevtralna, ali ti dunajski šmoki bi s takim nehonetnim postopanjem res lahko izzvali bog ve kaj. To bi oni najbrže tudi želeli, ali upati je, da se jim njihovi nameni ne posrečijo. Čisto mogoče je, da so tukaj po sredi tudi kake umazane borzne spekulacije, ki je »Neue Freie Presse« tako navajena na njih.

In taki listi so tolikim našim ljudem evangelij!

Zvezdan.

Nota balkanskih držav.

Dodatno k našemu včerajšnjemu poročilu o notih balkanskih držav in dodatni razlagi te note, poročajo iz Carigrada, da vse turško časopise izraža svoje ogorčenje nad to noto. Včerajšnji turški ministrski svet niti sklepal ni o odgovoru na to noto ter bo nadaljeval danes svoja tozadevna posvetovanja. Kabinet zavrača noto balkanskih držav in je baje sklenil, da hoče varovati čast in dostojanstvo Turčije. Carigradski politični in diplomatični krogi pričakujejo, da bo Turčija še danes prekinila diplomatske zveze z balkanskimi državami ter izročila v Sofiji, Atenah in Belgradu živeče Turke varstvu Nemčije. Najbrže bo odgovorila Turčija še danes na noto balkanskih držav, ter pričakuje turški poslanik v Sofiji že za jutri svoj odklopik.

»Prager Tagblatt« poroča, da je dobila neka praška firma iz Sofije čez Bukarešto sledečo brzjavko: Bolgarska pada v ponedeljek Turčiji ultimatum z 48urpim rokom.

Iz Belgrada poročajo, da vzbuja odlašanje napovedi vojne Turčiji v Srbiji nezadovoljnost. Neka dobro podučena oseba se je tozadevno izrazila, da je Srbija že imela pripravljeno noto za Turčijo, ki jo je nato predložila kabinetu v Atenah in Sofiji, katera pa sta zahtevala nekaj izprememb. Vsed tega je bilo treba novih pogajanj in danes mora čakati Srbija, da si ne nakopje odija kršenja mednarodnega prava, da odgovori Turčija na zadnjo noto. Če odgovori Turčija nepovoljno, — in drugega niti pričakovati ni, bo podala Srbija Turčiji delo utemeljen ultimatum ali pa naravnost napovedala vojno, one vzroke pa, ki so jo privedli do tega koraka, bo zbrala v posebno noto

na velesile. Splošno se sodi, da bo napovedala Srbija vojno v soboto, med tem ko bo Grška napovedala vojno že v četrtek.

Predsednik srbske skupščine Nikolić se je izrazil napram nekemu poročevalcu listov, da je vojna neizogibna, ker ni mogoče rešiti balkanskega vprašanja mirnim potom. Bolgar, Srb in Grk zahteva vsak svojo staro sobo v Makedoniji, oziroma v Stari Srbiji, in potem če bi stali enkrat v Skoplju, bi se morale zgoditi čudne stvari, da nas velesile zopet vržejo ven. Iz Skoplja se ne umaknejo.

Proti Skadru!

Nad sijajnim zavzetjem Tuzija, ki se je vdal v zadnjem trenutku pred odločilnim naskokom črnogorske armade, vlada po vsem Črnogorskem velikansko veselje. Navdušenje nad zavzetjem tega mesta vpliva tudi na vojaštvo, ki je prepričano, da po teh prvih zmagah doseže še nadaljne uspehe, neprestano prodira proti Skadru. Tudi južna kolona pred trdnjavo Tarabošem, ključem Skadra, je pod vtiskom vesti o zavzetju Tuzija napela vse svoje sile in počasi, toda gotovo prodira proti Tarabošu. Pri trdnjavi Taraboš se vrše sedaj najljubši boji in imajo Črnogorci tam tudi največ izgub.

Tako poročajo londonske »Times« iz Cetinja o enem najhujših napadov na trdnjavo sledeče: Kakih tisoč črnogorskih vojakov se je pripravljalo ponoči na naskok na trdnjavo Taraboš, ko so razsvetlili s trdnjave vse polje z velikimi reflektorji. Črnogorci so v svitu teh reflektorjev in v blišči intenzivne luči prodirali proti trdnjavi, od koder so sejalne strojne puške smrt v njih vrste. Ko so videli poveljniki črnogorske vojaštva, da v svitu reflektorjev ne bo mogoče prodreti do trdnjave, so dali povelje, da naj se umaknejo. Toda to povelje je prišlo že prepozno. Nazaj, — bi pomenilo pogin, istotako kakor — naprej! Zato so se junaški Črnogorci odločili za zadnje ter jeli neprestano prodirati naprej proti trdnjavi kljub smrtonosnemu streljanju s trdnjave. Brez dvoma je, da je padel pri tem junaškem naskoku velik del prodirajočih Črnogorcev. — Iz Podgorice poročajo o tem krvavem boju, da se je posrečilo Črnogorcem napredovati proti trdnjavi Taraboš za 1500 m, kar je vsekakor velik uspeh proti dobro oboroženi trdnjavi.

O kapitulaciji Šipčaniča poročajo sledeče podrobnosti: Turška posadka v Šipčaniču se je vdala dne 14. t. m. zvečer. Turški poveljniki je prišel s posadko in prebivalstvom do mostu, kjer ga je pričakoval črnogorski prestolonaslednik Danilo. Črnogorska godba je zaigrala, ko so se turški vojaki približali, turško himno in črnogorski častniki so turške častnike vojaško pozdravili. Ko je hotel oddati poveljnik turške posadke prestolonasledniku Danilu svojo sabljo v znak predaje, je ta ni hotel sprejeti ter mu jo je dal nazaj z besedami: »Vi ste junak, jaz pa junaku ne odzajem sablje!« Nato je čestital prestolonaslednik turškemu poveljniku na junaškem odporu, s katerim je prenehal samo, ker je videl brezupnost nadaljnjega odpora.

Ob srbski meji.

Iz Belgrada poročajo londonske »Times«, da je glavni del srbske armade prekoračil defile ob Moravi ter se postavil na obeh straneh železnice ob meji. Najbrže bo Srbija odpočila svoje vojaštvo od meje proti Sandžaku. Iz Carigrada poročajo o gibanju srbske armade, da se srbski voji pripravljajo prodreti proti Prištini. Turčija oborožuje ondote Albance.

Glede zadnjih bojev ob srbsko-turški meji je srbski častnikarski urad dobil naročilo, da kar najbolj energično demontira vest carigradskih listov, da so Srbi poskusili napasti Senico, da pa so bili zavrnjeni. Srbi niso povzeli proti Turčiji do sedaj še nobenega vojnega koraka, pač pa so Turki napadli Srbe med Ristovcem in Vrtogohom, ter so bili Srbi v teh bojih zgolj v defenzivi. Boji pri Ristovcu pa so bili zelo resni obmejni boji, ki so zahtevali 80 mrtvih in sto ranjenih. Boj se je začel na ta način, da so Turki začeli streljati na srbsko vojaštvo iz zasede, nakar so ti poklicali obmejne straže in en polk iz Vranje. Tudi Turki so dobili ojačenje od svojih obmejnih straž, vendar pa so se morali umakniti zopet na turška tla.

Kakor poroča belgradska »Straža«, je kakih 3000 srbskih četašev vdrlo v Staro Srbijo.

Glasom belgrajskih brzjav se je koncentrirala srbska armada na visoki planoti pri Vranji. En del srbskih vojaških čet je odšel na Bolgarsko, da skupno z bolgarsko armado prodra proti Egri Palanki, med tem ko se bo glavni del bolgarske armade obrnil proti Jedrenju. Srbske predstraže stoje tudi ob meji proti Sandžaku.

Turčija.

Sultanov irade pooblašča finančnega ministra, da sme zahtevati izreden kredit v znesku več milijonov turških funtov. Govori se, da se pogaja Turčija z Otomansko banko zaradi posojila 25 milijonov funtov. Celo v Londonu in New Yorku hočejo pomagati Turčiji finančno, kar bi bilo v slučaju izbruha vojne z balkanskimi državami težko spraviti v sklad z mednarodnim pravom. Govori se namreč, da se pogajanja glede turškega posojila vedno bolj zgoščajo.

»Daily News« poročajo iz Konstanca, da je na poti v Carigrad parnik, ki ga spremljajo torpedni rušilci, ki ima s seboj 2 milijona funtov šterlingov, ki jih je neko mesto izposodilo za Turčijo.

Kakor izve »Sabah« so izrekli nemški častniki-instruktorji željo, da odpovedo svojo službo v nemški armadi ter vstopijo v turško armado.

Turčija oborožuje mohamedanske Albance proti Srbom in Črnogorcem ter motivira to s tem, da so Albanci in Arnavti baje zaprosili sami za moderno orožje. Iz Skoplja poročajo tozadevno, da bo odposlala Turčija v najkrajšem času več vagonov municije na najbolj ogrožene točke ob črnogorski meji.

Bivšega sultana Abdul Hamida so prepeljali na željo vladajočega sultana v Carigrad ter so mu, kakor poročajo iz Carigrada, odkazali palačo na maloazijski strani Bospora za prebivanje.

Bolgarska.

Iz Sofije poročajo, da so dobili vojni poročevalci včeraj svoje legitimacije. Oglasilo se je 55 poročevalcev evropskih in ameriških listov.

V Sofiji so bile dosedaj vse trgovine zaprte. Sedaj nekatere zopet odpirajo ter strežejo ženske in mlade deklice. Ženske oskrbujejo tudi službo pri cestni železnici.

Bolgarski artilerijski nadzornik Zenov je odpotoval v spremstvu nekega višjega vojaškega dostojanstvenika v inozemstvo.

Kakor poročajo iz Carigrada, je najela Turčija romunski parnik, ki naj sprejme v Varni na krov muzlimane, ki hočejo zapustiti Bolgarsko.

Iz Sofije poročajo z meje, kakor smo že včeraj poročali, da so irregularne bolgarske čete zasedle važne gorske prelaze pri Krešni. Prelaze so zasedli Bolgari pod poveljstvom znanega voditelja Črnepejeva ter jih utrdili. Dosedaj je zasedlo prelaze 2000 prostovoljcev in kakih 1000 oboroženih kmetov. Pozicija, ki so jo zavzeli, velja za nepremagljivo. Turško vojaštvo v Čumaji so razstrelili, pri čemer je padlo tudi mnogo Turkov ter je zgorel tudi velik del mesta.

Grška.

Iz Aten poročajo, da je grška vlada sklenila, da ne pristupi Krečanu več k nadaljnim sejam parlamenta in da jih v slučaju potrebe celo s silo izžene. V današnji seji bodo govorili strankarski voditelji Theodorakis, Rally in Mauromihalis o zunanjem položaju ter predlagali celo vrsto nujnih zakonskih načrtov glede moratorija, suspenzacije ustave, sprejetja princov v armado, zvišanja starostne meje za generale, proglasitve obsednega stanja i. dr.

Princ Juri, bivši višji komisar na Kreti, je dospel včeraj v Atene in je bil imenovan za šefa generalnega štaba.

Kakor poroča »Wiener allgemeine Zeitung« se pripravljajo Angleži izkrcati vojaštvo v zalivu Suda. Nasproti tem vestem pa poročajo iz Berlina, da vlasti pokroviteljice ne bodo intervenirale na Kreti. Najbrže puste vlasti pokroviteljice to vprašanje odprto do sklepa miru, ker se boje, da bi prišlo med velesilami do spora glede nevtralitete.

Črna gora.

Z Dunaja poročajo, da so dospeli tja iz Petrograda veliki knez Peter Nikolaj z ženo, princso Milico, hčerko črnogorskega kralja in princ Fran Josip Battenberški ter da se odpeljejo jutri v Cetinje.

Rusija o balkanskih dogodkih.

»Kölnische Zeitung« poroča iz Petrograda, da se trudi ruska vlada ohraniti mirno kri med prebivalstvom, da pa vsebuje ravno pariška nota v statusu quo veliko nevarnost. Rusko ljudstvo ne bi mirno gledalo, če bi hoteli Bolgarski odvzeti zasluženi dobiček, če bi ta prišla pred Carigrad. Gotovo je, da je pod roko že vse pripravljeno, da vzplamti cela Rusija tekem 48 ur, če bi se kaj takega zgodilo. Seveda bi se ruska vlada tudi potem še upirala z vso močjo proti vojnemu navdušenju, vendar pa prevladuje v mini-

strstvu mnenje, da bo navdušenje zmagovalo.

Avstrijski Rdeči križ.

Na Dunaju se je vršila povodom vojne včeraj seja avstrijskega Rdečega križa. Vlade dveh vojskujočih se držav in turški Rdeči polmesec so se obrnile na avstrijski Rdeči križ s prošnjo, da naj odpošlje kakor mogoče hitro zdravnike, strežnike in sanitetni material na bojišča. Vsled tega odidejo v najkrajšem času primerne kolone v Črno goro in na Bolgarsko. Turčija je že dobila potom Rdečega polmeseca obveze v vrednosti 5600 K ter je obljubil Rdeči križ še nadaljne pošiljave. Predsedstvo je dobilo nalog, da enakomerno podpira vse bojujoče se stranke, ter je dobilo v to svrhu dovoljenih 150.000 K.

Pismo iz Bolgarije.

Sofija, 12. okt.

Polagano se približujejo usodopolni dnevi. Se tri, štiri dni in ves Balkan bo v plamenu; zagrmeli bodo topovi in pokale bodo puške, dokler ne bo zasnil svobode dan tudi makedonski raj.

Nepopolno, da, nepojmljivo navdušenje je zavladalo v vsem narodu, navdušenje, kakršno je bilo morda samo ob času križarskih vojn.

»V Carigrad, v Carigrad!« ta klic se ponavlja vsepovsodi.

In res, zdi se, da je ves narod prepričan, da je odbila zadnja ura turškemu gospodstvu v Evropi. A ne samo narod je prepričan o tem, zdi se, da snujejo velike načrte tudi v merodajnih krogih.

V tem oziru je veleznačilen članek, ki ga je včeraj priobčil organ bolgarske vlade, »Mir«, na uvodnem mestu, in ki nosi naslov: »Veliki božanstveni dan«.

V tem članku čitamo:

»Hozana! Veliki dogodki se dograjajo danes na Balkanu, dogodki, ki ne nosijo na sebi več znakov zemskih, marveč nebeskih, in ki jih je mogoče kvalificirati samo z epitetom »božanstveni«.

In res, kar vidimo danes okrog sebe in pred sabo, to ni več človeško, to je božanstveno.

Bolgarski narod kot politična enota in država na balkanskem polotoku ima svojo zgodovino.

Zgodovina pripoveduje o osemstoletnem svobodnem političnem življenju in o šeststoletnem robovanju.

V tem nedogledno dolgem političnem življenju se ni niti enkrat dogodil slučaj, da bi se bili Bolgar, Srb in Grk — trije krščanski narodi na balkanskem polotoku — podali roko za skupni blagor svoje domovine...

Toda to, kar je bilo 13 stoletij nemogoče, to, kar so Turki do včeraj smatrali za izključeno in o čemer so prepričani še tudi danes, to je sedaj zgodovinsko dejstvo.

Tri krščanske države na Balkanu so danes eno telo. Nesoglasja, nesporazumljenja in sovražstva so danes izginila. Vlade teh držav, katerim se je pridružila tudi Črna gora, si podajajo danes bratske krščanske roke za skupno borbo proti večnemu tlačitelju balkanskih narodov.

To je božanstven dogodek. Hosana propagatorjem in ustvariteljem tega soglasja, slava onim, ki so omogočili veliko borbo!

Gospod je z nami! Narodi na balkanskem polotoku, verujte neomahljivo v boga! On je že z nami. Njegov križ blešči pred našimi vojskami in bo zmagal vekovne naše sovraže.

Nevstrašno stopajte naprej z nado na popolno zmago.

Tam v Carigradu, v staroslav-nem božjem hramu sv. Sofije, ki je od vekov zarobljen, bo na mestu nekdanjega bizantinskega carstva proglašeno carstvo balkansko, carstvo balkanske konfederacije!

Ta članek, ki je v javnosti napravil veliko senzacijo, daje vpogled v tajne načrte balkanske zveze.

Balgarsko carstvo s prestolnico v Carigradu, to je ideal, o katerem so sanjali že mnogi veliki možje, a sedaj se zdi, da se je ta ideal že močno približal svojemu uresničenju.

Ne morda še sedaj, a gotovo že v bližnji bodočnosti!

V eni izmed zadnjih števil stavljaja isti vladni organ »Mir« vprašanje: »Ali se more Turčija meriti s koalicijo štirih balkanskih držav?«

Na to vprašanje odgovarja: »Avtoritete v vojaških stvareh odgovarjajo na to vprašanje, da ne.«

Nato navaja »Mir« vojne sile posamnih balkanskih držav.

Po njegovem zatrdilu šteje bolgarska armada po mobilizaciji 450 tisoč mož in ima 1270 topov.

Srbska armada šteje 350.000 mož in ima nad 1000 topov.

Črnogorska armada šteje 54.000 mož s 104 topovi in 140 mitraljezi. Grška armada šteje 200.000 mož in 170 topov.

Če so »Mirove« številke vsaj približno točne, potem razpolagajo balkanske države s skoro milijonsko armado, torej s faktorjem, ki nekaj zaleže.

»Makedonsko - odrinsko bratstvo« je sestavilo čete prostovoljcev, katere obstoje iz samih Makedoncev in Odrincev. Doslej se je prijavilo k tem četam 25.000 mož. Na čelu teh čet je dr. Nejc. Te čete imajo svoje posebne organizatorje in instruktore, ki vežbajo četnike od 7. zjutraj pa do 6. zvečer. Vsi ti četniki žive zgolj od suhega kruha in vode in dosledno odklanjajo vsako hrano.

Zato gre splošen glas po deželi: »Makedonija in Odrinsko bosta skoro svobodna, ker imata take junake!«

Te dni so imeli makedonsko-odrinske prostovoljske družine, kakor se imenujejo, splošen sestanek, na katerem so carja Ferdinanda na slovesen način proglasile za **carja osvoboditelja**, ker so trdno prepričane, da je že napočil čas, ko bodo armade balkanskih držav osvobodile Makedonijo in Odrinsko.

Listi priobčujejo to - le zanimivo vest:

Prejeli smo zanesljive vesti iz raznih krajev Makedonije in Odrinskega, da se je tamkajšnje turško prebivalstvo v strahu pred vojno izrazilo, da ne bo delalo nobenih zaprek osvoboditeljnemu delu balkanskih držav, marveč da bo še podpiralo to stremiljenje.

Turki so naprosili Bolgare, naj o teli njihovih namenov obveste voditelje revolucionarnih organizacij.

Tako - le se izražajo Turki: »Doselej smo živeli v nemiru in neredu. Naj se sedaj tudi pri nas uvede zakonitost, javna varnost in red, kakor je to v ostalih balkanskih državah!«

Nekaj je pač Turkov, ki tako mislijo, toda ti se nahajajo nasproti ostalim v veliki manjšini. Dejstvo pa je, da so Turki postali dokaj apatični in da se vdajajo popolnoma fatalizmu.

Predsednik »Vseslovanske Sokolske Zveze« v Pragi dr. Scheiner je poslal »Bolgarski Sokolski Zvezi« »Junak« to - le brzojavko:

»Slaven uspeh vašemu orožju za svobodo bolgarskega naroda želimo vam iz vsega srca.«

Ta brzojavka je napravila na vso javnost najlepši vtisk.

Italija in Turčija.

Mir je sklenjen.

Po dolgih pogajanjih je bil včeraj popoldne v Ouchyju v Švici sklenjen mir med Italijo in Turčijo in je s tem končana italijansko-turška vojna za Tripolitanijsko.

Ta vojna je trajala dobro leto. Dne 26. septembra 1911 so Italijani podali Turčiji ultimatum, dne 29. septembra so napovedali vojno.

Vojskovanje v Tripolitanijski je bilo za Italijane silno naporno in dosežali so uspehe le jako počasi, čeprav je imela Turčija le malo vojaštva na afriških tleh in bila navezana na pomoč domačega prebivalstva. Tudi danes imajo Italijani šele majhen del tripolitanskega ozemlja v rokah.

Turčija se je sedaj vdala in je sklenila mir, da bi imela proste roke proti balkanskim državam. Detalji mirovne pogodbe še niso razglašeni, vendar je znano, da je Turčija odstopila Italiji Tripolis in Cirenaiiko, Italija pa ji povrne okupirane otoke.

Na vprašanje, v kaki zvezi je mir med Italijo in Turčijo z balkanskim vprašanjem, se še ne da določno odgovoriti.

Stajersko.

Osebnostne vesti. Iz finančne službe. Prestavljen je nadkomisar finančne straže Martin Voh iz Celja v Maribor in komisar finančne straže Martin Kovač iz Maribora v Celje. Imenovan je komisar finančne straže 2. razr. Jožef Pogorelec za komisarja finančne straže 1. razr. v 10. plač. razr. — Iz poštne službe. Imenovan je praktikant Gvido Goll za poštne oficijanta 2. star. razr. v Celju. — Iz železnične službe. Prestavljeni so: asist. Franc Urban iz Spitala na Ponikvo; asist. Jožef Kobenc iz Celja v Maribor — Koroški kolodvor; postajenačelnik Karl Oroszy iz Sevnice v Brežice; asist. Franc Rožman iz Blumau v Bistrici nad Mariborom; asp. Franc Princ iz Bistrice v Blumau; asp. Julij Ramšak iz Minitza v Celje; prov. asist. Rihard Mathiasch iz Trofaiacha v Ljutomer; postajenačelnik Marcel Jenčič iz Opčine v Sevnico; revident in prometni kontrolor Jožef Gostiša iz Zidanega mosta k prometnemu inšpektoratu v Trst; revid. Friderik Isda iz Zidanega mosta v Gradec; asist. Karl Nehammer iz Puntigama v Spilfeld; asp. V. Schirmer iz Spilfelda

v Puntigam; asist. Jože Černe iz Sp. Dravograda v Hranstnik; asp. Albin Knobloch iz Slov. Bistrice v Branzoll. — Umrla sta: v Mariboru nadkonduktor Avg. Rakuša in v Radgoni tesarski mojster Franc Ehmman.

Cesar o razmerah v stajerskem deželnem zboru. Iz Dunaja prihaja sledeče zanimivo poročilo: Pri delegacijskem obedu zadnjo soboto je predstavil ministrski predsednik grof Stürgkh cesarju delegata Huberja kot svojega ožjega stajerskega rojaka. Cesar je dejal Huberju: »Vi ste prvič v delegaciji?« Da, je odgovoril ta, na kar ga je cesar vprašal po njegovemu volilnem okraju. Huber je odgovoril, da je poslanec graške okolice. Na to ga je cesar vprašal, če je tudi stajerski deželni poslanec in ko je Huber pritrdil, je cesar opomnil: »Stajerski deželni zbor že dolgo ne deluje«. Huber: »Žalibog in še ni nobenega upanja, da bi se v našem deželnem zboru zopet resno, pozitivno delalo.« Cesar: »Vsled tega gotovo zelo trpi prebivalstvo«. Huber je to potrdil in dostavil, da so zlasti občine in okraji hudo prizadeti. Posebni okrajni zastopi ne vedo več, pri čem so s svojimi letnimi računi. Stajerski deželni odbor je prisiljen črtati iz letnega proračuna važne gospodarske postavke. Cesar je nato pogovor končal z besedami: To so pa obžalovanja vredne razmere«. Komentar k temu poročilu bode napisal g. dež. posl. dr. Korošec v »Straži« in »Slov. Gosp.«

Iz Celja. Razume se, da tudi tukajšnji slovenski krogi zasledujejo z vso pozornostjo vojne dogodke na Balkanu. Ker je »Slov. Narod« edini slovenski list, ki ima od svojih posebnih poročevalcev direktna in zanesljiva poročila z Balkana, ga toplo priporočamo v naročevanje. Na prodajo je »Slov. Nar.« v Zvezni trgovini, in v traljah Narodni dom ter Hausmann na Graški cesti.

Iz celjske okolice nam pišejo: Nismo nikakoli nasprotniki avtomobilov, ali tega, kako posamezniki po cestah naše močno obljudene okoliške občine vozijo, pa tudi ne moremo odobravati. Tako vidimo včasih drveti avtomobil g. dr. Sadnika iz Celja po državnih cestah proti Zalcu z brzino kakga ameriškega vlaka, dasi je prehitra vožnja po okoliških cestah prepovedana in se kaznuje. Kako lahko bi se zgodila vsled takega neumestnega divjanja velika nesreča! Ta opomin pa ne velja seveda samo g. dr. Sadniku, temveč tudi še nekarim drugim celjskim in okoliškim avtomobilistom, ki vozijo po imenovani progi.

Iz Slovenjega Gradca. Neki nadučitelj iz severne naše okolice je pisal kot občinski tajnik zavednemu slovenskemu kmetu nemško pismo. Kmet je pismo zavrnil — in slovenski nadučitelj ga je naznanil — okrajnemu glavarstvu s prošnjo, da se naj kmetu prisili k sprejemu nemškega pisma! Pa tudi drugače se kaže ta gospod nadučitelj velikega prijatelja nemškega uradnega jezika: kot tajnik krajnega šolskega sveta uraduje dosledno nemški in kot šolski voditelj seveda tudi. Res, čast takim »Slovencem«.

Iz Gornjega grada nam poročajo v daljšem dopisu o nekaterih delikatih dogodkih, ki so se vršili pri Mostnarju takrat, ko je tam večja družba pila čaj. Zanimali bodo ti dogodki osobito g. dekana Dovnika, ker sta bila navzoča tudi oba bogaboječa Krineteta. Podrobnosti žal v interesu javne morale ne moremo priobčiti. Pozna se pa klerikalnim Gornjegrajcem, da jih je navduševal za katoliškonarodno življenje »častiti« g. Berk. Ako bi hotela mariborska »Straža« ta zanimiv dopis ponatisniti, smo ji z njim radi na razpolago.

Narodno-obrambna razstava, ki je bila v Ljubljani, v Trstu in v Celju, dospe v Maribor, se odpre v soboto, dne 19. t. m. ob 3. uri popoldne v prostorih Čitalnice v Nar. domu ter bo na ogled do vseh ponedeljkov, 21. t. m. Opozorjamo slav. občinstvo, naj ne zamudi prilike, ogledati si to nad vse zanimivo razstavo, ki nas pouči na podlagi statistike o kulturnem, gospodarskem in nacionalnem stanju našega naroda ter o pangermanskih in iredentističnih ciljih in težnjah po našem ozemlju. Da je obisk vsakomur omogočen, znaša vstopnina le 20 vin.

Iz Maribora. V nedeljo, 21. t. m. popoldne ob 3. uri se vrši v restavraciji Narodnega doma ustanovni občni zbor naprednega političnega društva za mariborsko okrožje. Posetniki občnega zbora si ob enem lahko ogledajo zanimivo »Obrambno razstavo«, ki bo odprta v nedeljo, 20. t. m. cel. dan. Zvečer se poje v gledališču komična opereta »Vzbujeni lev«. Pripravljalni odbor.

Napad na kamniške orožnike v luči resnice. Pred kratkim je bil v našem listu natisnjen dopis iz Solčave, v katerem so bili kamniški orožniki hudo napadeni. Izvedeli smo sedaj, da tisti dopis ne odgovarja resnici in da se je orožnikom zgodila krivica, ker so orožniki korektno in po postavi postopali. Lovca kneza Windischgraetza je naznanil kamniški orožnik, da se je zgodila lov-

ska tatvina. V revirju kneza Windischgraetza so neupravičeni lovci ustrelili gamsa in ga odnesli. Če so po nesreči zašli v ta revir, pokaže obravnava. Orožnika, ki sta šla z dvema Windischgraetzovima lovca iskat tiste ljudi, ki so gamsa ustrelili, so imeli samo nalogo, dognati, kdo so storili in dobiti orožje in gamsa. Prišli so v Frischauovo koč. Bili so štirje proti enemu in bedasto je misliti, da bi bili komu bajonet nastavili na prsa. Dognali so pa, da so strelci tu letca pekli in šnops pili — imeli so torej sled. Sli so dalje proti Kremenškovi koči. Ta je bila odprta in je neresnično, da so tu vlomili; neresnično je tudi, da je pastirju kaj denarja zmanjkalo; priznal je sam pri sodišču, da to ni resnično. Seveda so mu puško konfiscirali. Dobili so potem pri Plesniku pravkar izstreljeno puško in zopet je bilo le korektno, da so jo konfiscirali. Ustreljenega gamsa so dobili pri Francu Operčanu, ki ga je imel v kašči že osolenega. Taka je ta stvar in vsi napadi v dotičnem dopisu so neutemeljeni. To pribijamo popolnoma prostovoljno, ne da bi nas kdo silil ali prosil, samo ker nečemo, da bi se v našem listu komu delala krivica.

Koroško.

Svojega lovskega tovariša ustrelil. Kovač Franc Ebert in gostilničar L. Dulnik v Kruskem mostu sta lovila 17. avgusta jelene. Ebert se je postavil na čakališče, Dulnik pa je imel po dogovoru nalogo, da obide mal griček in mu prižene žival. Nankrat zapazi Ebert v megli kakih 50—70 korakov daleč, da se mu nekaj bliža. Uverjen, da je jelen je Ebert ustrelil in tudi zadel. Toda padel je Dulnik, ki je prišel proti dogovoru z Ebertom po drugi poti proti čakališču. Dulnik je vsled dobljene rane čez par dni umrl. Včeraj se je vršila v Celovcu tozadnja obravnava, pri kateri je bil Ebert oproščen, ker se je sodišče prepričalo, da je nesrečo povzročil nesrečen slučaj.

Mlada begunca. Draga vožnja. Komaj 16letna Marija Gapplova je služila pri svoji teti Josipini Legatovi pri Ulriku. Začela je ljubavno razmerje s 17letnim hlapcem Luko Kronikom. To razmerje je teta odobrvala, starši pa so bili proti temu. Mlada zaljubljenca sta prišla končno do tega, da sta sklenila, da pobegneta v Ameriko. Punca je ukradla svoji teti hranišnico za 4000 kron in še tisti dan dvignila v beljaški hranilnici 3000 kron. Drugi dan sta si kupila oba nove obleke in se odpeljala čez Monakovo v Hamburg, kjer sta se vkrkala na parnik v Filadelfijo. Med tem pa je teta pogrešila denar. Ovdela je begunca in brzojav jih je dohitel v Filadelfiji, kjer so jih prijeli in odpotali nazaj. Včeraj sta dospela v Celovec, kjer so jih izročili sodišču. Denarja nista imela nič več.

Življenja sit. Na celovškem kolodvoru so morali uslužbenci z vso silo odtrgati iz tira hlapca Luko Pasterca, ki je hotel izvršiti samomor. Prijel se je z obema rokama za tir in vpil: pustite me na miru, saj vas nič ne briga, če sem jaz življenja sit. Spravili so ga nato v bolnišnico, ker sumijo zdravniki, da je umobolen.

Primorsko.

Iz finančne službe. Finančni koncipist dr. Florian Gregorič je imenovan za finančnega komisarja v Trstu.

Goriški socialisti. Odbor socialne stranke v Gorici je objavil, da sta oba eksekutivna odbora stranke in sicer slovenski in laški sklenila, da se stranka kot taka občinskih volitev vzdrži, in sicer v prvi vrsti zaradi tega, ker je po sedanjem občinskem statutu in volilniku primeroma premalo socialnodemokratskih volitev. Gotovo je seveda, da bodo šli voliti tudi volilci socialisti in prosto jim je, da se pridružijo koaliciji.

Cesarska abolicija. Trgovec A. Baker in drug v Barkovljah se je dne 9. marca letos sprl v Trstu na cesti Borsca z nekim konjedercem, ki mu je hotel vzeti njegovega psa, ker ni imel nagobčnika. Ker je postal Baker — z njim je bila tudi njegova žena — sirov je hotel nasilno odvrniti konjederca od svojega uradnega posla, je pristopil stražnik, da intervenira. Baker in njegova žena pa sta opsovala nato še stražnika. Posledica je bila, da se proti Bakru in njegovi ženi uvedlo kazensko postopanje. Baker pa je šel in je vložil na kabinetno pisarno prošnjo za abolicijo. Pred par dnevi je dobilo državno pravdnništvo v Trstu, da je cesar odredil, da se kazensko postopanje proti Bakru in njegovi ženi ustavi.

Odhod grških rezervistov iz Trsta. Včeraj se je odpeljal iz Trsta z Lloydovim parnikom »Praga« 150 grških rezervistov. Ko je parnik odšel so zapeli grški rezervisti grško narodno himno in klicali »Živeli kralj, živila kraljica, živila vojna!« Ob

obrežju se je zbrala številna množica prijateljev in znancev odhajajočih, ki so živahno odzdravljali poslavljajoče in ponavljali njih navdušene klice.

Oženjeni ženin. Pred kratkim je prišla v Trst Antonja Rebulka, ki je služila več let pri neki odlični rodbini v Egiptu. S sabo je prinesla več tisoč kron prihrankov. Prišla je v Trst, da bi se omožila. Seznanila se je z trg. potnikom Francom Pangosom, ki je veseli nevesti obljubil, da jo poroči v par mesecih, ko nastopi stalno dobro službo v Trzinu. Rebulova je bila vsa vesela in življenje med obema je postalo popolnoma intimno. Rebulova je najela stanovanje, kupila opravo in bala in čakala na poroko. Ker je ženin poroko vedno bolj odlašal, se ji je končno vendar pojavil sum proti svojemu ženinu in kmalu je zvedela, da je njen ljubljani ženin že oženjen. Zahtevala je od njega odškodnino, ta pa ji je zagrozil, da jo naznani zaradi vlačugarstva, če ga ne pusti na miru. Rebulova se seveda za te grožnje ni zmenila, ovdela je celo zadevo policiji, ki je snoči oženjenega ženina aretirala v neki nočni kavarni. Rebulova stane to izgovorjanje čez 2000 K.

Ogenj v trgovini. Včeraj popoldne je izbruhnil ogenj v veliki manufakturni trgovini v Trstu Bainviller. Ogenj se je silno hitro širil in je napravil kljub takojšnji pomoči za 25.000 kron škode.

Dnevne vesti.

+ Šusteršič in Starčević. Kar je dr. Šusteršič s hladno brezvestnostjo tolikrat prakticiral proti svojim političnim nasprotnikom, to se je zdaj zgodilo njemu samemu. Kako rad, s kako slastjo je črnil slovenske naprednjake, ne samo, da so smrtni sovražniki vere in cerkve, nego tudi države in dinastije. Mnogo časa in mnogo truda je posvetil temu delu; od Poncija do Pilata je hodil po Dunaju in pripovedoval te bajke z obrazom, na katerem se je zrcalila vsa užaljenost njegove velepatritotične duše. In politična kupčija je lepo cvetela in zakup patriotizma je nesel bogate obresti. Zdjaj pa se je zgodilo, da so politični nasprotniki prijeli novo hrvaško - slovensko zvezo s tistimi razbeljenimi kleščami, ki jih je doslej porabljal dr. Šusteršič proti slovenskim naprednjakom. Dunajska »Montags - Revue« je list, ki ima stare in odlične zveze in velik vpliv ter je že marsikakemu politiku prizadejala smrtno rano. V zadnjih letih velja za specijalno glasilo bivšega ministrskega predsednika Korbberja. No in ta list je zdaj začel ščipati dr. Šusteršiča s prej omenjenimi razbeljenimi kleščami. »Montags - Revue« je seveda nasprotnica trilateralizma, kar pa bo dr. Šusteršiča malo ženiralo. Pač pa mu bo jako neprijetno, kar ta list še dalje pravi. Znano je, da sta načelnika nove hrvaško-slovenske zveze dr. Ivan Šusteršič in dr. Mile Starčević. »Montags - Revue« pa prijema zdaj dr. Šusteršiča z ljuto nevoljo, kako da se druži s Starčevićem in dolži dr. Starčevića, da je eden najhujših sovražnikov monarhije in da je najbolj perfidni konspirator zoper dinastijo. Sicer tako umerjena »Montags - Revue« se kar divje zaganja v Šusteršiča-Starčevićovo zvezo in jo slika kot nekako zaroto zoper državo. — Tako je zdaj doživel dr. Šusteršič enkrat na svoji koži, kar je tolikrat krivično storil slovenskim naprednjakom.

+ Nemci beračijo pri Slovencih. Spominjamo se časov, ko je potres razdeljal Ljubljano. Takrat so nemški nacionalci zagnali velik hrup in razvili strašno agitacijo zoper nabiranje prispevkov na pomoč Ljubljane. Takratno osrednje glasilo nemškega nacionalizma, dunajska »Deutsche Zeitung« je srdito vpila, da prej ko Slovenci v Ljubljani propadejo, boljše za Nemce in dr. Derschatta je razglasil, da mora človekoljubje imeti svoje meje in nehati pri nacionalnem nasprotniku. Tako je bilo takrat: Vsi so dajali, samo nemški nacionalci nič. Zdjaj pa so nemški nacionalci, na čelu jim bivši minister Schreiner in različni nacionalni mogotci začeli razpošiljati med Slovence pozive naj pomagajo nemškim tkalcem na Češkem. Hilfe für die Weber in Adlergebirge zahtevajo od Slovencev. Ti tkalci žive v revščini, ker svojih izdelkov ne morejo spraviti v denar. Ni jih zadelo kaka katastrofa, ni jih zadel potres, požar ali povodenj, samo slabe kupčije delajo in žive, kakor vsi naši reveži.

A zdaj se ti ošabni nemški nacionalci, ki imajo milijone za ponemčevanje slovenskih otrok, ki dajejo ogromne vsote za »Schulvereine« in za »Südmärkte«, nič ne sramujejo beračiti za svoje rojake pri Slovencih. Nemštvo v Avstriji je bogato, milijone in milijone zaslužijo že od Slovanov, a za pomoč par tisoč lastnim rojakom ne zmorejo potrebnega denarja in ga iščejo pri Slovencih!

+ O železnici v Idrijo je pred kratkem napisal dekan Arko daljšo notico v »Slovenčevih« idrijskih novicah. Povod mu je najnovejša akcija za železniško progo iz Skofje Loke čez Žiri, Idrijo k Sv. Luciji, postaji na bohinjski železnici v Trst. Arkotu ta proga ni posebno všeč, ker je bil duša pred nedolгим časom ustanovljenega konzorcija za gradbo železniške proge čez Dobrovo, Polhov Gradec, Horjul, Žiri, Idrijo do Sv. Lucije. To progo si je zaželel prejšnji deželni glavar pl. Šuklje, ki je bil zasnoval velikanski železniški načrt za deželo kranjsko. Njegov idrijski železniški projekt pa je izšel brezdvomno iz Šukljevega osebnega nasprotovanja napram bivšemu ljubljanskemu županu Ivanu Hribarju, načelniku konzorcija, ki je dal popolnoma izgovoriti načrte za železniško progo iz Ljubljane čez Vrhniko, Idrijo, Zelin-Cerkno do Sv. Lucije, kolikor bi tekla proga po kranjskih tleh. Ta projekt je gotovo najbolje odgovarjal mestu Idriji in deželnemu stolnemu mestu Ljubljani. Idrija bi bila najkrajše zvezana z Ljubljano in z Goriško. Velika bi bila s to progo pridobitev za Vrhniko, Hotederšico, Godovič, Črni vrh, Spodnjo Idrijo in goriške vasi ob progi. Tudi Žirovska dolina bi bila vpoštevana, ker se je hotelo približati progi čim bližje Žirem. Dekan Arko piše neresnico ali utegne biti slabo informiran, ko pravi, da bi bila Hribarjeva proga odvisna od južne železnice, ker bi tekla po tej progi kakih pet kilometrov, in da se je reko v ministrstvu, da je Hribarjev projekt neizpeljiv in ni upati, da se kdaj uresniči. Temu nasproti ponudjamo, da je Hribarjev projekt od južne železnice popolnoma neodvisen, ker bi šla nova proga že iz Ljubljane ven. Vlada pa ga tudi ni mogla smatrati za neizvedljivega, ker bi sicer ne bila izvršila revizijo trase. Pravtako se je državni železniški svet soglasno izrekel za sprejem te proge v vladno predlogo o lokalnih železnicah. Če bi se klerikalci ne igrali samo z najvitalnejšimi gospodarskimi vprašanji, bi bili Hribarjev projekt odobrili in podprli pri vladi in idrijsko železniško vprašanje bi bilo danes mnogo bližje svojemu uresničenju kakor pa je tako. Toda Hribar je bil klerikalcem persona ingrata, zato je bilo treba pobijati tudi njegove gospodarske načrte in naj bodo ti še tako važni in koristni Ljubljani ali sicer deželi kranjski. Ustanovili so torej nov konzorcij, ki si je izbral za načelnika Povšeta in med člani se je svetilo tudi ime idrijskega dekana Arkota. Pa še ni dozorel načrt tega konzorcija, že klerikalci ustanavljajo nov konzorcij, ki ima namen dati Idriji najslabšo železniško zvezo, ki si jo je sploh misliti. In to, predno se je stvar s tehniškega stališča dobro premislila in razmotrivala tudi z gospodarskega. Je to v resnici pravo igrakanje z železniškimi načrti in ogromno škoduje vsaki drugi resni akciji. Seveda ima vsa stvar tudi svoje politično ozadje, brez katerega tako ni mogoče izvesti na Kranjskem kaj za deželo resnično koristnega in velikega. Klerikalci hočejo z novimi projekti samo posamezne kraje med seboj naščuvati, da bi imeli od tega prepira svoj političen hasek, za resno akcijo pridobiti mestu Idriji železnico, jim pa ni. Dekanu Arkotu pa sedaj prav malo pristaja razburjati se nad grofom Barbotom, kot stvariteljem najnovejšega načrta, ker je sam preje na enak način intrigiral proti že obstoječemu konzorciju bivšega ljubljanskega župana Hribarja.

— Josip Celestina f. Danes zjutraj ob treh je po dolgi in mučni bolezni umrl v tukajšnjem Leonišču umirovljeni profesor ljubljanske učiteljskega gospod. Josip Celestina v starosti 67 let. Pokojnik ni bil samo odlični učitelj, nego si je pridobil tudi veliko zaslug kot spisatelj prve slov. matematike. Pred mnogimi leti je pokojni oslepel in vsled tega šel v pokoj. Pogreb bo jutri ob polu 5. popoldne iz Leonišča k Sv. Križu. Bodi mu blag spomin!

— V korist slovenski umetnosti. Kakor znano, se je »Splošno slovensko žensko društvo« lotilo naloge, da priredi na korist upodablajočim slovenskim umetnikom efektivno loterijo. C. kr. finančno ravnanstvo v Ljubljani je poslalo v loterijski odbor svojega zastopnika ter so zdaj vse priprave za to dobrodelno loterijo v polnem teku. Poleg loterijskega ožjega odbora deluje tudi umetniški jury, v kateri je šest slovenskih umetnikov in tri zastopnice glavnega odbora. Izdalo se bo 20.000 srečk, in slovenski umetniki podarijo v korist umetnosti 200 umetniških del, ki bodo dobili. Glavni dobitek bodo imeli vrednost 300—1500 K. Sodelovanju so vabljeni ustno in pisмено vsi slovenski slikarji in kiparji. Odzvalo se jih je že mnogo s krasnimi izvirnimi umotvori. Srečkanje se vrši dne 15. aprila 1913.

— Umetniška loterija. Slovenski umetniki naj blagovolijo vsa tista dela, katera smatrajo sposobna za

glavne dobitke (v približni vrednosti od 300 K do 1500 K) umetniške loterije, vpsolati zanesljivo do sobote, dne 19. oktobra popoldne v prostore »Splošnega slovenskega ženskega društva«, Rimska cesta št. 9, pritličje, desno. Če možno, naj blagovolijo obenem vpsolati tudi seznam svojih ostalih, za loterijo določenih umotvorov, in sicer z označbo naslovov, tehnike in približne cene. Umetniška jury za glavne dobitke se snide v soboto, dne 19. oktobra ob 2. popoldne ravnotam. Ob 6. popoldne pa se vrši skupna seja odbora in jury. Opozorja se še enkrat, da so gg. umetniki sklenili, vsa za to loterijo določena dela podariti in se zato smatrajo vsa v to svrhu poslana dela za podarjena. — **Tajništvo.**

Poročila sta se včeraj g. Fran Vrtačnik z gđ. Mici Lavričev; g. Joško Vrtačnik pa z gđ. Franco Lavričev, vsi z Viča pri Ljubljani. Bilo srečno!

Iz Spodnje Šiške. Včeraj smo položili k večnemu počitku na pokopališču v Dravljah moža, ki širši slovenski javnosti ni bil znan, ki pa so v njem izgubila narodna društva v Spodnji in Zgornji Šiški dolgoletnega požitvalnega narodnega delavca in podpornika — g. Ivana Suwo. Po rojstvu Čeh, je vzljudil lepo rašo slovensko domovino, prijavil se je kot navdušen član k že obstoječim narodnim društvom, pri drugih pa deloval kot ustanovnik in odbornik. Zlasti Čitalnica v Šiški je imela v njem skrbnega in vzornega blaginjaka od l. 1882 do zadnjega časa, ko ga je že skoro popolnoma zapustil vid in je sam proslil, naj se mu odvzame to breme. Za njegove zasluge ga je imenovala Čitalnica za svojega častnega člana. Pa tudi potni se se je ob vsakem žalostnem ali veselem dogodku v svoji rodbini spominjal Čitalnice in drugih društev z znatnim gmotnim darom. Ivan Suwo je bil kremenit značaj, marljiv in vreden v službi (bil je 37 let tehniški vodja tovarne tvrdke Krisper v Zgornji Šiški), dober in skrben gospodar v svojem lastnem domu ter ljubezniv družabnik — dokler je v prijateljsko družbo zahajal. Njegovo priljubljenost je pokazal tudi veličastni pogreb, ki so se ga udeležila vsa narodna društva iz Spodnje in Zgornje Šiške in dolga vrsta občanov, prijateljev in znancev. — Časten spomin mu je gotov!

Ptice - pevke sistematično love v Mostah. Nobena ptica ni pred temi lovci varna. Zato se ni čuditi, da jih je vedno manj. V tem poslu se posebno odlikujeta neki Knol in Kranjc. Ali nimamo zakona v varstvo ptic?!

Gadjja zalega. G. nadpoštar Anton Berčon iz Ljubljane je v Javorju pri Šmartnem vjel gada izredne velikosti. Kača je v neljubi ji ječi izlegla 6 po 20 cm dolgih mladičev. Kdor se zanima, si lahko to gadjo zalego ogleda v Javorju pri Šmartnem.

Aretošana je bila na južnem kolodvoru zaradi postopanja 20letna, brezposelna Ljubica Spindrič iz Bečvarja, za katero se je dognalo, da jo tukajšnje okrajno sodišče zasleduje že od leta 1906 zaradi goljufije. Izročili so jo okrajnemu sodišču. — Tudi brezposelna Marija Babnikova iz Medvoda je bila prijeta, ker ima za mesto prepovedan povratek, pa se kljub tem še povrača nazaj.

Divjega zajca je predvčerajšnjem hotelu na Radeckega cesti pri mitnici v mesto vtihotapiti neka ženska iz Podgorice, katerega so ji konfiskovali. Ženska se izgovarja, da je zajca našla njena 10letna hčerka v gozdu ujetega v zanjki.

S ceste. Včeraj se ga je bil neki hlapec tako nasrkal, da je, ko je prišel z vpreženima konjema na Tržaško cesto, padel z voza in na mestu obležal. Obveščeni njegov gospodar je konja in hlapca odvedel domov.

Ponočniki so se bili pojavili danes ponoči ter po Kongresnem trgu hudo razgrajali, naposled pa podrl pri nasadih »Zvezdi« nekaj ograje. Policija jih je zasačila in legitimovala.

Niklasto uro z double veržico je danes ponoči nekje popustil hlapec Pogačar, kateri se ne more prav nič spomniti, v katerem lokalu, da bi se bilo to zgodilo. Kdor jo ima, naj jo odda na policijo.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Ameriko 90 Slovencev, 40 Hrvatov, 19 Ogrrov in 27 Macedoncev, nazaj je pa prišlo 40 Hrvatov in 17 Črnogorcev. 17 Slovencev je šlo na Westfalsko, 14 Hrvatov se je odpeljalo v Prago, 40 pa na Dolenjsko, 35 Kočevarjev je šlo na Dunaj kostanj čevljev.

Izgubljen in najdeno. Čevljar Kalan je izgubil zgornji del neizgovljenih čevljev in nekaj čevljarških drobnarij. — G. dr. Fran Suhadolnik je našel denarnico z manjšo vsoto denarja.

V kavarni »Central« nastopi danes in naslednje dni kabaretna in glasbena družba »Original The Wehings Ensemble«. Glej inserat.

Narodna obramba.

Veletgovina Fr. Kollmann v Ljubljani je izročila Ciril - Metodovi družbi 500 K od izkupička za prodano svetilniške valčke. To bodi opomin slovenskim hišam, da kupujejo le te vrste valčke za svetilnice, prebrisan pa bodi vsak, da z nakupom tega predmeta koristi družbi sv. Cirila in Metoda, pa tudi sebi radi izbornosti izdelka.

Mesto venca na grob pok. Ivana Servicija, načelnika Ciril - Metodove podružnice za Beljak in okolico, je darovalo »Slovensko omizje« v Beljaku Ciril - Metodovi družbi 20 K.

Družbi sv. Cirila in Metoda je vplačal l. 1910 v obrambni sklad l. obrok 20 K gosp. Anton Hrzič, kr. profesor v p. na Lunovcu. Ta vsota je bila svoj čas objavljena, pa s tiškovnim pogreškom na ime Kržič namesto Hrzič.

Ciril - Metodovi družbi prihajajo že nekaj časa pritožbe, da nekateri gostilničarji nimajo računskih listkov. Proti tej pritožbi pa družba ne more ničesar ukreniti, kajti družba pošilja računske listke samo onim gostilničarjem, kateri jih pri družbi sami naroče. Gosti naj gostilničarje sami pouče, kje se dobe listki t. j. da jih prodaja Ciril - Metodova družba. Seveda je treba pridno segati po listkih; zato mora pa zopet skrbeti gostilničar in natakariča.

V Črnomlju priredita združeni podružnici družbe sv. Cirila in Metoda dne 20. oktobra 1912 ob pol 8. zvečer v dvorani hotela »Lackner« zabavni večer z gledališko predstavo »Cigani«. Po igri petje, ples in prosta zabava. Ker se posebna vabila ne bodo razpošiljala, se slavno občinstvo tem potom najljubneje vabi k obilnemu posetu te podružnične prireditve.

Društvena naznanila.

Ljubljansko učiteljsko društvo ima v četrtek, dne 17. oktobra ob pol 2. popoldne v »Učiteljski tiskarni« odborovo sejo, h kateri se vabijo tem potom odborniki in sploh vsi člani društva, da se posvetujemo o neki mujni in važni stvari. — **O d b o r.**

Prosveta.

Iz gledališke pisarne. Jutri, v četrtek zvečer (par-predstava), se pravič na slovenskem odru vprižori Skowronnekova vaška komedija v treh dejanjih »St. 17«, v kateri pisatelj, ki je tudi slovenskemu občinstvu dobro znan, na vezabaven in originalen način opisuje ljubezensko zgodbo jetnika štev. 17 in počenjanje tihotapev ob nemško-poljski meji. Igra, ki se odlikuje po svojem preprostonarodnem slogu in iz živga kmečkega življenja vzeti, izborno risanih tipih, je prepojena z zdravim humorjem, tako da prisili tudi najhujšega čmerneža do presrčnega smeha. Zato ni dvomiti, da se bo kot skozinsko zabavna igra priljubila tudi našemu občinstvu. Kakor sinoči pri »Velikem mrtvecu«, ki je to pot privabil skoro polno hišo občinstva in žel tople aplavze, tako bo tudi pri »Stev. 17.« med odmorom koncertiral orkester Slovenske Filharmonije. Izvajal bo te-le izbrane koncertne komade: 1. Strauss: »Ouverture v 1001 noč.« 2. Foerster: »Obletnica iz opere »Gorenjski slavček«. 3. Ganne: »La czarine«, mazurka. — Opera pripravlja Wagnerjevo veliko opero »Večni mornar«, ki se prvič vprižori v torek 22. t. m.; opereta študira Suppéjevo opereto »Boccaccio«, drama ima za tekoči teden pripravljeno še eno noviteto: Sudermannovo **Tiho srečo.**

Slovensko gledališče. Včeraj večer so igrali tretjič jako zabavno in duhovito veselo žaloigro »Veliki mrtvec« in to prav dobro. Intendanca je storila prav, da je uvedla med odmore pri veseligrad gozdo. Za prijetni ukrep bo gotovo pridobil gledališče več obiskovalcev zlasti pa tiste, ki se žele ob večerih samo zabavati in jim ni toliko do umetnosti. Orkester »Filharmonije« zaigra takoj, ko pade zastor, in svira vso pavzo razne koncertne komade, ki jih bo objavljalo vodstvo na gledaliških lepakih. Želeli je res, da bi se zavzelo občinstvo za gledališče. Vodstvo se vidno in spretno trudi, da bi ustreglo na vse strani in v vsakem oziru. Upamo, da postanejo vesele predstave s sodelovanjem »Filharmonije« pravi družabni večeri.

Ustanovni občni zbor »Zveze dramatičnih društev« se vrši v nedeljo, dne 27. oktobra ob 10. dopoldne v posebni sobi restavranca »Zlatoroga« v Gosposki ulici (Fr. Krapež) v Ljubljani. Ta ustanovni občni zbor ima predvsem nalogo, da odobri pravila »Zveze« in da sklepa glede izdajanja »Talijske«. — Dalje ima izvoliti upravni odbor in sicer predsednika in podpredsednika, štiri odbornike, dva namestnika in dva preglednika. Končno bo ustanovni občni zbor do-

ločil letni prispevek posameznih društev. Upravni odbor se izvoli za dobo štirih let. Vsako dramatično društvo voli v upravni odbor po enega odposlanca in njegovega namestnika. Razen teh odbornikov bosta v odboru še vodja ljubljanskega deželnega gledališča in glavni urednik »Talijske«. Zveza prične svoje delovanje takoj, ko pristopijo vsa tri dramatična društva. Priglasje sprejema gosp. Fran Govékar v Ljubljani.

Izpred sodišča.

Izpred deželnega kot vzkličenega sodišča.

Goljufija z voznimi listki na južni železnici. Svoječasno smo poročali, da so bili pred okrajnim sodiščem ljubljanskim obsojeni uslužbenci južne železnice Tomschitz, Keuschel in Kotnik zaradi goljufije z voznimi listki. Potvarjali so stare »bianco« vozne listke drugih prog za progo Maribor—Trst, in te potvorjene listke prodajali potnikom. Denar so si seveda obdržali. Tomschitz in Keuschel sta oškodovala na ta način južno železnico za zneske pod 200 kronami, Kotnik pa za 59 kron 40 vin. Tomschitz je bil obsojen na dva meseca, Keuschel na 1 mesec in Kotnik na 3 tedne strogega zapora. Obsojeni so se pritožili in v ponedeljek popoldne se je vršila pred tukajšnjim deželnim sodiščem vzklica obravnava. Obravnava je trajala več ur, obsojene so zagovarjali mariborski odvetniki. Obravnava se je vršila v nemškem jeziku. Vzklicni senat je pogovorih zastopnikov, obtožencev in državnega pravdnika vzklic zavrnil in potrdil obsodbo prvega sodišča. Kakor smo izvedeli iz zanesljivega vira ima južna železnica ovdbe še za več sprevednikov, ki so tako kot današnji obsojeni goljufali s potvarjanjem voznih listkov.

Razne stvari.

*** Železniška nesreča.** Iz Budimpešte poročajo: Pri postaji Buda-Ors je zadel osební vlak ob tovarnega. Pet pasažirjev in en uslužbenec so bili poškodovani.

*** Parnik podrl mlín.** Iz Budimpešte poročajo: Pri Palanki je parnik »Sistoria« s tako močjo zavozil v neki mlín, da se je ta takoj potopil. Dva otroka, ki sta bila v mlínu, sta utonila. Parnik je bil težko poškodovan.

*** Ponesrečen vojaški vlak.** Iz Aten poročajo: Na Larissa železnici sta v nedeljo trčila skupaj dva vojaška vlaka. En vojak in en civilist sta bila ubita, štirje častniki pa lahko ranjeni.

*** Nesreča v avstralskem premogokopu.** Iz Melbourne poročajo: V premogokopu pri Northlyche je izbruhnil požar ter v globčini 230 m odrezal 90 premogarjev od zunanjega sveta.

*** Profesorica Marija Curie, častna doktorica.** Iz Lvova poročajo: Pri včerajšnji inavguracijski slavnosti na tukajšnji tehniški so imenovali profesorico Marijo Curie v Parizu za njene zasluge častni doktorat tehničnih znanosti.

*** Nezgoda aviatika.** Iz Budimpešte poročajo: Ogrski aviatik Aleksander Takacs je napravil v nedeljo več posrečenih poletov. Ko se je pa hotel z višine 300 m spustiti na tla, je ponesrečil ter padel na tla. Bil je na mestu mrtve.

*** Iz maščevanja.** V Velikem Becksereku so aretirali hišno grofa Harmoncourta, ki je zažgala spalnico grofovega sina. Odgojitelj je še pravočasno zapazil ogenj ter ga pogasil. Aretiranka je priznala, da je zažgala iz maščevanja do odgojitelja, da bi ga spravila iz službe.

*** Nesreča pri igri.** Iz Hranic na Moravskem poročajo: Sina poveljnika tukajšnje vojaške višje realke, polkovnika Gustava Thiemerja, učenca III. gimnazijskega razreda, Ivana Thiemerja, je neki njegov tovarš pri bojni igri po nesreči ubil. Vrgel mu je namreč kamen v glavo.

*** Milijonska zapuščina za dunajske reveže.** Z Dunaja poročajo: Hišni posestnik Robert Glaser, ki je v nedeljo umrl, je imenoval dunajsko občino za univerzalnega dediča svojega premoženja, ki znaša poldrug milijon kron. Občina mora ta denar vporabiti za reveže brez razlike konfesije.

*** Prijet ropar.** Iz Pariza poročajo: V nedeljo so tu aretirali dozdavnega barona Radovetza. S pomočjo ponarejenega testamenta, ki mu je baje zagotovil legat enega milijona frankov, je izvabil na sleparski način vsoto 100.000 frankov. Radovetz je v zadnjih letih napravil več nego 600.000 frankov.

*** Poštni voz se potopil.** Iz Pariza poročajo: Grozna nesreča se je dogodila na alžirski obali. Poštni voz, ki vozi med Alžirjem in Laghomatom, je na morski obali odnesel morskí val. V poštnem vozu je bilo 12 oseb. Voznik je skočil prej z voza ter rešil samo ženo in enega otroka. Ko je hotel še neko drugo osebo re-

šiti, ga je valovje odneslo. Deset oseb je utonilo.

*** Pri dneju na čast delegacijam v cesarskem dvorcu na Dunaju** je bil nastopni menu: Potage Rohan. Tartelletes diplomate. Blanquettes de saumon à la gelée. Pièce de boeuf et roulade de veau. Filets de perdreaux à la périgordine. Sorbet. Chapons rôtis, salade, compote. Asperges en branches. Pouding. Médine. Fromage. Glaces variées. Madère Cama de Lobos, Chât, Latour 1874. Steiberg-Kiedricher 1893 Auslese. Szamorodner 1901 Hafweingut. Champagne Moët & Chandon Impérial.

Telefonska in brzojavna poročila.

VOJNA NA BALKANU.

Nov črnogorski uspeh.

Cetinje, 16. oktobra. Črnogorska armada je zmagonosno zavzela trdnjavo Hum, zadnjo utrdbo pred Skadrom. Med turškimi vjetniki je 62 častnikov, med njimi tudi poveljnik trdnjave Tuzi.

Skader padel. — **Nov uspeh Črnogorcev.**

Carigrad, 16. oktobra. Po mestu krožijo danes že od ranih jutranjih ur doslej oficijozno še nepotrjene vesti, da je Skader kapituliral, ne da izprožila en strel iz topa. V Carigradu vlada vsled tega strahovito razburjenje ter se zbirajo tisočglave množice pred porto. Turška vlada zatrjuje, da vest o padcu Skadra oficijozno še ni potrjena, ter hoče s tem pomiriti razburjeno prebivalstvo.

Podgorica, 16. oktobra. Vojni minister Martinović je zopet napadel turško trdnjavo Taraboš.

Prodiranje Črnogorcev.

Cetinje, 16. oktobra. Črnogorsko glavno taborišče se je preselilo iz Podgorice v Milš.

Solun, 16. oktobra. Črnogorske čete korakajo proti Andrijevi ter Kranji in Lugji južno vzhodno od Berana. Črnogorske čete se pomikajo proti Rožaju, kjer sta se jim postavila v bran 2 turška bataljona. Vnel se je krvav boj, ki do sedaj še ni odločen.

Cetinje, 16. oktobra. Severna črnogorska armada, ki je zavzela Bjelo polje, koraka proti Kosovemu polju. Vesti o zavzetju Skadra še niso potrjene, vendar pa je gotovo, ker je padla že zadnja trdnjava severno od Skadra, da ne bodo Črnogorci naleteli na prevelik odpor ter da bodo v kratkem zavzeli Skader.

Cetinje, 16. oktobra. Kralj je snoči sprejel v avdienci poveljnika turške posadke v Tuziju Miralaj Ali-bega. Mesto je bilo zopet iluminirano, prebivalstvo se vede zelo taktično proti turškim vjetnikom.

Borba pri Krivi.

Solun, 16. oktobra. Bolgarska četa, ki je zavzela Krivo, se še ni udala. Turško vojaštvo obstreljuje z vso silo njene pozicije, vendar pa ne more doseči, da bi se Bolgari umaknili ali se udali.

Odhod srbskega generalnega konzula iz Soluna.

Solun, 16. oktobra. Srbski generalni konzul Balugdzic je dal sneti s konzularnega poslopja srbski državni grb ter se odpeljal na krovu Lloydovega parnika iz Soluna.

Odhod turškega poslanika iz Belgrada.

Belgrad, 16. oktobra. Snoči je turški poslanik neopaženo odšel iz Belgrada, ne da bi dvignil pri vladi svojih potnih dokumentov. Odpeljal se je na nekem ogrskem parniku.

Srbski ultimatum.

Belgrad, 16. oktobra. Danes bo vročila srbska vlada Turčiji ultimatum s 24urnim rokom za odgovor. Sodi se, da Turčija na ultimatum ne bo odgovorila, marveč bo takoj prišla z vojnimi operacijami.

Manifest bolgarskega carja.

Sofija, 16. oktobra. Danes poda Bolgarska Turčiji ultimatum, ki bo pomenjal toliko, kakor napoved vojne. Istočasno bo izdal car Ferdinand poseben manifest na bolgarski narod.

Boji pri Gusinju.

Solun, 16. oktobra. Turki zatrjujejo, da so se boji pri Gusinju končali za Črnogorce nesrečno.

Začetek vojnih operacij Srbije in Bolgarske.

Belgrad, 16. oktobra. Politični krogi zatrjujejo, da bosta srbska in bolgarska armada jutri prekoračile turško mejo.

Grožnja cerkvenih dostojanstvenikov v Turčiji.

Carigrad, 16. oktobra. Ekumen-ski patrijarh, armenski patrijarh in bolgarski eksarh so izročili Turčiji noto, v kateri protestirajo proti temu, da kliče turška vlada pod orožje tudi krščanske vojake. Cerkveni do-

stojanstveniki zahtevajo, da se kristjani odpuste od vojaške službe in groze v nasprotnem slučaju, da bodo dali zapreti vse cerkve.

Ultimatum.

Carigrad, 16. oktobra. Balkanski poslaniški čakajo, kedaj jih njih vlade odpokličejo. Snoči so sneli s poslaništev grbe in embleme svojih držav.

Lakota v Carigradu.

Carigrad, 16. oktobra. V mestu so pošla skoraj vsa živila. Nastala je velika draginja, med nižjimi sloji pa je zavladala pravcata lakota.

Demonstracije v Carigradu.

Carigrad, 16. oktobra. Carigradski mob je včeraj na ulicah zopet demonstriral proti kristjanom. Tolpe so napadle bolgarsko in srbsko poslaništvo, ter sta jih morali vojaštvo in policija pognati nazaj. Arhive poslaništev balkanskih držav so prenesli v rusko veleposlaništvo.

Bolgari v domovino.

Koburg, 16. oktobra. Ravnatelj deželne bolnišnice v Koburgu profesorja Colmersa je poklical bolgarski kralj za časa vojne v Bolgarijo. Colmers je znan posebno izza rusko-japonske vojne in izza časa potresne katastrofe v Siciliji, kjer se je posebno odlikoval in si zaslužil s svojo požrtvovalnostjo obilo priznanj.

Turški podaniki v Srbiji.

Belgrad, 16. oktobra. »Mali Žurnal« izve baje iz zanesljivega vira, da prevzame varstvo nad turškimi podaniki v Srbiji Avstro-Ogrska, med tem, ko pravijo drugi listi, da prevzame varstvo nad turškimi podaniki Nemčija.

Zdravniki za Srbsko.

Belgrad, 16. oktobra. Srbska vlada razpisuje 290 zdravniških mest v sanitetni službi. Prednost imajo slovanski zdravniki.

Za Rdeči križ.

Praga, 16. oktobra. V češki javnosti se nabira za bolgarski, srbski in črnogorski Rdeči križ. Zbirka izkazuje že zelo lepe uspehe.

Albanci.

Carigrad, 16. oktobra. Turški listi zatrjujejo, da se zbirajo Albanci zlasti v bitolskem vilajetu in se organizirajo v čete, da pridejo na pomoč turški armadi.

Turčija in Grška.

Carigrad, 16. oktobra. Turčija je odpoklicala vse svoje konzularno osonje z Grškega.

Carigrad, 16. oktobra. Vlada demantira vse vesti, ki pravijo, da bo Turčija izpustila konfiscirane grške parnike. Turčija jih klub intervenciji raznih poslanikov še nadalje ohdrži.

Turčija proti Črni gori. — **Neverjetna vest.**

Petrograd, 16. oktobra. »Rusko-Slovo« poroča iz Carigrada, da namerava Turčija poslati proti Črni gori 128.000 mož. Seveda je ta vest najmanj zelo neverjetna.

Dva zajeta bolgarska parnika.

Sofija, 16. oktobra. Dve turški torpedovki sta zajeli ob izlivu Donave dva bolgarska parnika s premogom.

Ruski prostovoljci.

Moskva, 16. oktobra. Tu se je oglasilo 5000 prostovoljcev za slovanske balkanske vojske. V kratkem se odpeljejo prostovoljci v Srbijo in Bolgarijo.

Ruska zdravnica kot srbska prostovoljka.

Belgrad, 16. oktobra. Semkaj je dospela gospodična dr. Lidija Leževa, ki je dovršila svoje medicinske nauke v Parizu. Ruska zdravnica je vstopila kot dobrovoljka v vojnosanitarno službo v Srbiji.

Balkanska nota in Turčija.

Carigrad, 16. oktobra. Turška vlada je sklenila, da ne da na noto balkanskih držav nobenega odgovora.

Turški poslanik odpotoval iz Sofije.

Sofija, 16. oktobra. Oficijozno se naznanja, da je turški poslanik obiskal včeraj ministrskega predsednika Gešova, ter mu naznanil, da je dobil od svoje vlade poročilo, da naj z vsem poslaniškim osonjem odpotuje iz Sofije. Zahteval je svoje potne liste, ter prosil, da mu bolgarska vlada določi uro, ko more zapustiti Sofijo. Danes je odpotoval turški poslanik preko Caribroda na Turško. Bolgarski ministrski svet je dopolnil sklenil, da odpokliče bolgarskega poslanika iz Carigrada.

Srbski vojni material.

Budimpešta, 16. oktobra. Listi prinašajo z Dunaja neverjetno vest, da so včeraj konfiscirali na Dunaju 11 velikih zabojev, ki so bili deklarirani kot liker, ter da se je pokazalo pri preiskavi, da je bilo v teh zabojih skritih 9900 kg razstreljiv za srbsko armado.

Turška municija za Bolgarsko.

Dunaj, 16. oktobra. Bolgarski general Zeno je dospel na Dunaj v važnih opravkih. Trdi se, da se trudi

kupiti večjo množino municije in orožja, ki je namenjeno za Turčijo. Kupčija bi znašala več milijonov, ter se trudi pregovoriti avstrijske tovarne, da izroče ta vojni material Bolgarški. O uspehih njegove misije še ni ničesar znanega.

Avstro - Ogrska in Rusija ter Balkan.

Petrograd, 16. oktobra. Ruski ministrski predsednik Kokovcev se je izrazil v diplomatični družbi, da se niti Avstrija, niti Rusija ne bosta vmešavali v balkanske zadeve.

Ob srbski meji.

Solun, 16. oktobra. Turška poročila pravijo, da so srbske čete prekorale pri Javorju srbsko mejo, ter da prodirajo proti Pripolju. Manjši oddelki se bližajo Sijenici.

Podrobnosti boja pri Ristovcu.

Belgrad, 16. oktobra. O spopadu med Turki in Srbi pri Ristovcu se poročajo še te - le podrobnosti: Borba na meji okrog Ristovca in Vrtogoša je trajala od ranega jutra do poznega večera. Na srbsko ozemlje je vdrila turška konjenica. Njej je sledila pehota, ki je zavzela pozicije nad Ristovcem. Od tu so Turki ves dan streljali na srbske obmejne straže. Turške krogle so padale v Ristovec kakor proso, zato si ni nihče upal na cesto. V vasi je mahoma prenehal ves promet. Carinarški urad ob železniški postaji je ustavil svoje poslovanje. Uradniki so zahtevali vojaško pomoč. Toda poveljnik v bližini se nahajajočega vojaškega oddelka je prepovedal vojakom, da bi streljali na turško stran. Ob koncu koncev so obmejni voji sami potisnili Turke nazaj. Na srbskem ozemlju so Turki pustili dva mrtveca.

Srbski kralj na inšpekciji.

Belgrad, 16. oktobra. Včeraj se je odpeljal kralj Peter v spremstvu prestolonaslednika in svojega brata princa Arzena v Niš, da inšpicira tamkaj taborečo vojsko. Iz Niša se baje odpelje v Piro, kjer bo imel sestanek z bolgarskim carjem Ferdinandom.

Na potu na Kosovo polje.

Belgrad, 16. oktobra. Vojem, ki vdor preko Raške in Prepolca v novopazarski sandžak, poveljujeata generala Mihajilo Živković in Boža Janković.

Rusija in balkanske države.

Petrograd, 16. oktobra. Oficijozna »Rossija« prinaša članek, v katerem pravi, da so simpatije ruskega naroda na strani narodnih in verskih bratov na Balkanu. Toda naloga Rusije je, storiti vse, da ohrani mir. Zato je Rusija za odkritosrečno prijateljstvo in za sporazum z dunajskim kabineto, ter je storila z njim skupaj vse korake, da se razvije dogodka na Balkanu mirno in brez nevarnosti za ostalo Evropo.

Delegacije.

Dunaj, 16. oktobra. Delegacije so imele danes sklepno sejo. V avstrijskem plenumu se je vršila debata o dobavah za vojno upravo. Zunanji minister Berchtold je odgovarjal na razne interpelacije, med njimi tudi na interpelacijo delegata Spinciča, ki se je pritoževal, kako slabo ravna avstrijska vlada, oziroma konzulati z avstrijskimi izseljenci v Ameriki. Berchtold se je izrazil neokusno o Hrvatih, da govore »Im kroatischen Idiom«. Tudi poslovniški odsek zbornice ima danes sejo.

Svetovna vojna.

Frankobrod, 16. oktobra. »Frankfurter Zeitung« se bavi z vprašanjem, kako bi bilo mogoče preprečiti usodepolne konflikte, ki bodo nastali vsled balkanske vojne in se izogniti svetovni vojni. List nasvetuje, če bi Srbija tudi zasedla Sandžak, da naj ostane Avstro - Ogrska mirna pod pogojem, da se sklene carinska konvencija med Avstro - Ogrsko in Srbijo. V krogi avstro - ogrske delegacije se danes živahno razpravljalo o tem predlogu.

Evropska konferenca.

Pariz, 16. oktobra. Listi se bavijo s Poincarejevim posredovalnim predlogom, ter naglašajo, da se zdi sklicanje evropske konference vedno bolj verjetno. Evropska konferenca bo najbrže sklicana v Carigrad.

Zanesljivost nemških vesti.

Praga, 16. oktobra. »Narodni Politika« poroča iz Beograda, da je bil tam aretiran stotnik Petrović in da je kompromitiranih mnogo višjih častnikov. Nemški listi so že pred par dnevi poročali, da je bil stotnik Petrović od srbskih oficirjev v ječi ustreljen. Jasnje je tedaj, da so vesti nemških listov, če ne popolnoma neresene, gotovo pa prenašljive.

Denarna kriza vsled preteče vojne. Inomost, 16. okt. Več malih vlagateljev po mestih in po deželi je začelo dvigati svoje hranilne vloge, ker se boje vojne. Oblosti in merodajni faktorji se trudijo na vse načine, da pomirijo ljudstvo.

Lvov, 16. okt. Pri vseh hranilnicah vlada strašen naval vlagateljev. Med

ljudstvom se je raznesla vest, da namerava vlada zapleniti v slučaju vojne denar in hranilnicah in ga porabiti za vojne namene. Stranke so dvignile v zadnjem času že več milijonov kron. Vsi poskusi oblasti, ki skušajo ljudstvo pomiriti, so ostali do sedaj brezuspešni.

Komplot za osvoboditev Jukića. — Cuvaj v strahu.

Zagreb, 16. oktobra. O komplotu za osvoboditev Jukića izve naš dunajski poročevalec, da je policija aretirala 14 dijakov, starih od 15 let in 8 deklic, med njimi tudi sestrice obtožencev Cesareca in Neltharda. — Deklice so pripravile za Jukića ženska krila, da ga na ta način osvobodijo. — Cuvaja se je polastil zopet velik strah pred atentatorji. V palači ima policija posebno varnostno službo, ter preišče vsakega, ki pride v palačo in tudi deputacije, ki se hočejo Cuvaju predstaviti.

Urednik »Agramer Tagblata« aretiran.

Zagreb, Policija je aretirala snoči urednika »Agramer Tagblata« Juro Bauerja, ki ga sumijo, da je kot poročevalec raznih slovenskih listov in »Grazer Tagespost« spravljaj v javnost razne stvari, ki kompromitirajo Cuvajeve komisarijate.

Orijentski ekspresni vlak.

Dunaj, 16. oktobra. Orijentski ekspresni vlak vozi od danes naprej samo do Budimpešte.

Bosanske železnice.

Dunaj, 16. oktobra. Danes dopoldne se je sestal skupni ministrski svet, ki se je bavil z zadevo bosanskih železnic, ter se posvetoval tudi o prihodnjem delegacijskem zasedanju, ki bo kakor je znano 5. novembra v Budimpešti.

Bosanski Srbi.

Sarajevo, 16. okt. Srbi v Sarajevu so ustanovili poseben komite, ki je prevzel nalogo zbirati med bosanskimi Srbi prispevke za Srbski Rdeči križ. Tudi se je napolnilo več bosanskih Srbinj v Cetinje, kjer hočejo prevzeti strežbo ranjencev.

Na Kreti se izvrše volitve po grškem zakonu.

Atene, 16. oktobra. Grška vlada je sporočila krečanski, naj pripravijo vse potrebno, da se izvrše volitve krečanskih poslancev v grški parlament na temelju grškega volilnega reda.

Pogreb grofa Badenija.

Lvov, 16. oktobra. V Radzytovu se je vršil včeraj pogreb bivšega galiskega deželnega maršala grofa Stanislava Badenija.

Obstreljeni avstrijski patrolni čol.

Budimpešta, 16. oktobra. Madžarski listi poročajo iz Zemuna, da so obstreljevali s srbskega obrežja avstrijski patrolni čoln na Savi.

Italijansko - turška mirovna pogodba.

Pariz, 16. oktobra. Iz Ouchyja se uradno poroča, da bo izšel, predno se podpiše mirovna pogodba, sultanov irade, v katerem se proglašata Libija in Cirinajka za neodvisni. Nato bo izšel italijanski kraljevski dekret, ki bo uravnil upravo teh dveh dežel na podlagi italijanskih zakonov, ter proglasil italijansko suvereniteto nad Cirinajko in Libijo. Istočasno bo Turčija dovolila splošno amnestijo za prebivalce grških otokov.

Mir med Italijo in Turčijo.

Pariz, 16. oktobra. Po zadržanju francoskih listov plača Italija Turčiji samo 40 milijonov frankov odškodnine ter dobi italijansko turški mir ime po mestu Lausanne, katerega predmestje je Ouchy.

Roosevelt v nevarnosti.

Čikago, 16. oktobra. Rooseveltova rana je nevarna, ker je zastrupljena kri. Rooseveltova bodo jutri operirali.

Gospodarstvo.

— Našim kmetovalcem. Čudno je bilo letošnje leto. Prav mili zimi je sledila zgodnja spomlad. Toda vreme ni ostalo stanovito, ampak se je bila spomlad po vrnila zima in je občutni mraz, ki je bil nastopil, napravil mnogo škodo zlasti po vinogradih in sadnih vrtovih. Prva polovica poletja je potekla še precej normalno; v drugi polovici pa je začelo z malimi prestanki deževati in dežuje še danes. Z deževjem je zavladal občuten hlad, zaradi katerega se nam obeta zgodnja zima. Kljub nenormalnosti spomladi in poletja pa so letos nekateri pridelki prav bogato obroili, in se je pridelalo zlasti krompirja tako mnogo, kakor še malokdaj. Za presojno krompirjeve letine pa nam ne zadostuje, ako nam je znana samo množina pridelka, ampak je v tem oziru merodajna dobrot krompirja, odnosno njegova kakovost, ki je dana v krmilni, oziroma v hranilni vrednosti, ki jo ima. Poslednja zopet je odvisna od krompirjeve specifične teže ter od suhe tvari in od škroba,

ki ju vsebuje krompir. Zavoljo tega mora biti zanimivo za vsakega umnega kmetovalca, da izve, kakšen krompir je pridelal, ker je od krompirjeve kakovosti odvisna njegova porabnost (porabna vrednost) v gospodarstvu. Vzemimo za primer, da je pridelal sosed A. 300 metrskih stotov in sosed B. na enakem prostoru samo 150 metrskih stotov krompirja. Oba ta sosed pa sta umna gospodarja in se hočeta torej prepričati o kakovosti krompirja, ki sta ga pridelala ter pošljeta v ta namen vsak svoj krompir v kemično preiskavo. Kemična preiskava dožene, da ima krompir od sosed A. specifično težo 1080 in da vsebuje 19,07% suhe tvari ter 13,9% škroba. Krompir od sosed B. pa ima specifično težo 1146 ter vsebuje 33,8% suhe tvari in 28% škroba. Potemtakem vsebuje krompir od sosed A. v enaki množini dvakrat toliko hranin (hranilnih snovi), kakor jih vsebuje krompir od sosed B. in je torej pri enakih množinah porabnost krompirja, ki ga je pridelal sosed B., za gospodarstvo dvakrat večja od porabnosti krompirja, ki ga je pridelal sosed A. Iz tega se vidi, da je za polovico manjši krompirjev pridelek sosed B. prav toliko vreden, kakor dvakrat večji krompirjev pridelek sosed A. Če bi pa pokazala kemična preiskava nasprotno, to je, da je v krompirju sosed A. dvakrat toliko škroba, kakor v krompirju sosed B., tedaj bi bila porabnost (vrednost) krompirja, ki ga je pridelal sosed A., štirikrat večja od porabnosti (vrednosti) krompirja, ki ga je pridelal na enakem prostoru sosed B. Prav tako se more zgoditi, da prideta en in isti posestnik na enakem prostoru in na enakem svetu iz istovrstnega semena enkrat več, drugičkrat manj krompirja, katerega pridelki se z ozirom na njihovo porabnost (vrednost) močno razlikujejo med seboj. So pač razni vplivi, ki igrajo v tem oziru važno vlogo. Predvsem po so podnebne in talne razmere, stanje gnojenja ter način obdelovanja, ki vplivajo na kakovost in na množino pridelanega krompirja. Zato mora biti naša skrb, da izsledimo vse pogoje, pod katerimi je mogoče pridelati tudi v neugodnih razmerah kar največ in najboljšega krompirja. To skrb nam nalaga že samo dejstvo, da je krompir eno izmed najvažnejših živil našega ljudstva in obenem naravnost izborna piča za živino; da ne govorimo o važnosti, ki jo ima krompir kot tehniška surovina. Vse to je napolnilo podpisano ravnateljstvo, da je začelo posvečati vso svojo skrb in pozornost temu važnemu pridelku našega kmetijstva. In, da zbere ves potrebni znanstveni material za nadaljno raziskavanje in zasledovanje pogojev, pod katerimi se da izboljšati njegovo pridelovanje tako glede množine, kakor tudi glede kakovosti pridelka, se je odločilo za brezplačno preiskovanje na Kranjskem pridelanega krompirja. Kdor izmed kranjskih kmetovalcev torej želi, da se mu brezplačno preišče krompir, ki ga je doma pridelal, naj pošlje na svoje stroške kmetijsko - kemičnemu preiskovalništvu za Kranjsko v Ljubljani 6 kilogramov zdravega krompirja. Pošiljatelj je prijeti listek, na katerem se naj zabeleži vrsta (ime) krompirja, kraj, kjer se je pridelal, kakovost zemlje, na kateri je rasel, s čim in kako močno se je krompirju gnojilo in pa pošiljalcev popolni naslov. Pri tej priliki opozarjamo tudi na svoj čas objavljen vlnudno prošnjo, s katero prosi podpisano ravnateljstvo kranjske kmetovalce, ki se pečajo s pridelovanjem semenske detelje, da bi mu poslali v preiskovanje 500 do 1000 gramov (pol do 1 kilograma) doma pridelane in neočiscene semenske detelje. — Ravnateljstvo kmetijsko - kemijskega preiskovalništva za Kranjsko v Ljubljani. — Ravnatelj inženir chem. J. Turk.

Darila.

Upravištvu naših listov so poslali:

Za Ciril - Metodovo družbo: G. Henrik Hrovat, abs. iur. v Ljubljani, 4 K 30 v. nabral v družbi Čehov in rekrutov in Milan Senčar v Senožečah 203 K 55 v. (in sicer: prebitek trgovatve Ciril - Metodove podružnice v Senožečah 198 K 25 vin, 2 K je poslal gosp. V. Magajne iz Divače za vstopnino, 2 K je poslala gca. Ditrih iz Divače za vstopnino in 1 K 30 vin. nabral na trgovatvi gosp. postajenačelnik Gabrijel iz Divače). Skupaj 207 K 85 vin.

Za II. cvetlični dan v Ljubljani: Ciril - Metodova podružnica v Račečah pri Zidanem mostu 64 K, svoj prispevek mesto cvetličnega dneva. Živeli nabiralci in darovalci!

Današnji list obsega 8 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 14. oktobra: Franc Sattler, kantiner v artilerijski vojašnici, 47 let, Dunajska cesta 58. — Katarina Ulčar, bivša dninarica, 73 let, Radeckega cesta 11. — Rahela Pavlovic, hči železniškega čuvaja, 17 let, Mestni trg 10.

Dne 15. oktobra: Marija Gril, mestna uboga, 83 let, Japljeva ulica št. 2.

Dne 16. oktobra: Josip Celestina, c. kr. profesor v pokoju, 67 let, Zaloška cesta 11.

V deželni bolnici:

Dne 11. oktobra: Neža Štrukelj, postrežnica, 58 let.

Dne 12. oktobra: Hermina Perhac, c. kr. davčnega upravitelja soproga, 36 let. — Ivan Suhadobnik, železniški delavec v p., 70 let. — Frančiška Rotter, sirota, 72 let.

Dne 13. oktobra: Marija Bizjan, užitarica, 68 let.

Okrevajoči

uspešno podpirajo popolno zdravljenje z rabo Scottove emulzije, ker jo celo oslabljen želedec lahko sprejema in popolnoma prebavi. Ako premislimo, da vedno enakomerna, izvrstna kakovost posameznih sestavin Scottove emulzije daje posebno redilnost, je lahko razumeti, zakaj je nje raba v času okrevanja za mlado in staro tako koristna. Obenem je pa Scottova emulzija tako slastna, da jo radi uživajo odrasli in otroci.

Cena originalni steklenici 2 K 10 v. Dobiva se po vseh lekarnah. Proti vpošiljavi 50 v. v pisemnih znamkah dobite od trdke SCOTT & BOWNE, d. o. z. na Dunaju VII. sklicavate se na naš list enkratno vpošiljatev poiskunje od kake lekarne.

Najstijajnejše lastnosti se pripisujejo

Fayevim sodenskim mineralnim pastiljam Majhne so in skromne, ali v njih počivajo najbolj učinkovite moči sodenskih zdravilnih vrelcev. Pripravna je njih raba in nikoli ne odreko, ako se hočemo bojevati z njimi proti katarom sopil, zaslezenjih, kašlju in hripavosti. Dobivajo se povsod in cenó: škatljica stane samo K 1'25.

Kemik dr. Ing. Hirsch, Olomuc. Kemično-tehnična preiskava je izpričala, da je »Seydlitz« prav izvrstno uporabna ustna voda, ker so njeni podatki popolnoma neškodljivi in se z njo lahko razkužuje.

J. Ciuha

vlnudno vabi k nakupu zimskih potrebščin v svojo manufakturno trgovino :: Pod Trančo :: Starí trg štev. 1.

Kavarna Central. Danes in vsak dan PREDSTAVA

prijubljenega, nanovo pridobljenega

„Original The Wehings Ensemble“ glasbenega, instrumentalnega in humorističnega kabareta. 3778

Začetek ob 9. uri zvečer.

Vstop prost. — Vse noč odprto.

Z vlesposlovanjem Štefan Mikolič kavarnar.

Razširjeno domače zdravilo. Vedno večja povpraševanja po »Moll-ovem francoskem žganju in soli« dokazujejo uspešni vpliv tega zdravila, zlasti koristnega kot boleti utečujoče, dobro znano antirevmatično mazilo. V steklenicah po K 2.— Po poštnem povzetju razpošilja to mazilo lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik na Dunaju, Tuchlauben 9. V zalohah po deželi je izrecno zahtevati Moll-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. 4 19

„Nuisol“

od Bergmanna & Co. Dečini o/L.

je in ostane prej ko slej nedosegljivo v svojem popolnoma naravnem barvanju las in brade. V zalogi v plavi, rjavi in črni barvi. — Cena steklenici K 2'50. Dobiva se pri A. Kanc, drogerija in fris. O. Fettich, Frankheim. 695

Rogaški

Tempel vrelec. Dietetična namizna pijača z obilno ogljikovo kislino. Pospešuje prebavo in izmenjavo snovi. Zelo koncentriran mineralen vrelc, pripravljen pri kromičnem železodem kataru, zaprtju, Brightovih ledicah, vrančnik oteklinah, jetrnih trdnih, zlatih, snovizmenjskih boleznih, kataris dihalnih organov. Zdravljen vrelc največje vsebine svoje vrste. Zlasti uporaben pri kromičnem drvesnem kataru, obstopacij, žolčnih kamenih, tošični trganju, sialkovni bolezni.

Najmočnejši prirodni vrelc magnezije-glauberske soli.

Zaloga pri Mihaelu Kastnerju in A. Šarabonu v Ljubljani.

Proti prahajem, luskinam in izpadanju las

deluje najboljšo priznana

Tanno-chinin tinktura za lase

katera okrepčuje lasišče, odstranjuje luske in preprečuje izpadanje las. 1 steklenica z navodom 1 krono.

Razpošilja se z obratno pošto ne manj kot dve steklenici.

Zaloga vseh praizkušanih zdravil, medic. mil, medicinal. vin, špocialitet, najfinejših parfumov, kirurških obvez, svežih mineralnih vod itd.

Dež. lekarna Milana Leusteka

v Ljubljani Rosljeva cesta št. 1.

poleg novozgrajenega Fran Jožefovega jubi. mostu. 17

V tej lekarni dobivajo zdravila tudi člani bolniških blagajn žužne železnice, c. kr. tobačne tovarne in okr. bolniške blagajne v Ljubljani.

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 16. oktobra 1912.

Termin.

blagajne v Ljubljani.

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 16. oktobra 1912.

Termin.

Pšenica za oktober 1912.	za 50 kg	11'22
Pšenica za april 1913	za 50 kg	11'93
Rž za oktober 1912	za 50 kg	10'23
Rž za april 1913	za 50 kg	10'53
Oves za oktober 1912	za 50 kg	11'63
Oves za april 1913	za 50 kg	11'26
Koruza za maj 1913	za 60 kg	7'96

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 300'2 Srednji zračni tlak 736 mm

okt.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mrm	Temperatura	Vetrovi	Nebo
15.	2. pop.	739'7	14'9	sl. jug	del. oblak.
"	9. zv.	740'2	6'7	"	jasno
16.	7. zv.	742'6	3'0	"	megleno

Srednja včerašnja temperatura 6'9°, norm. 10'6°. Padavina v 24 urah 0'0 mm.

Bogu vsemogočnemu se je vzljubilo poklicati gospoda

Josipa Celestina

upokojenega profesorja c. kr. učiteljskega v Ljubljani

starega 67. let, previdenega s svetotajstvi naše vere, po dolgi, mučni bolezni k sebi v boljšo bodočnost.

Pogreb nepozabnega umrlega se bo vršil v četrtek, 17. oktobra ob pol 5. uri popoldne iz tukajšnjega Leonišča na pokopališče k Sv. Križu. Svete maše zadušnice se bodo darovale v raznih cerkvah.

V Ljubljani, dne 16. oktobra 1912.

3782

Globoko žalujoči ostali.

Namesto vsakega drugega posebnega naznanila.

Prvi slovenski pogrebni zavod Josip Turk.

Ivan Luštin naznanja v svojem imenu ostalih sorodnikov prežalostno vest, da je naša nečakinja, oziroma sestra, gospica

Ruža Petrič

učiteljica v Dvoru

danes v starosti 27. let, previdena s tolažili sv. vere, mirno preminila.

Pogreb drage ranjke se vrši jutri v četrtek, dne 17. oktobra t. l. popoldne ob pol 4. uri iz deželne bolnice k Sv. Križu. 3784

Bodi ji prijazen spomin.

Ljubljana-Sodražica, 16. okt. 1912.

Mesto posebnega obvestila.

Kupim več vagonov suhega lepega

bukovega oglja

Ponudbe na: E. Gocianceh, založba oglja, Via Antonio Gaccio št. 17. Trst. 3686

Proda se prostorna enonadstropna

hiša

z novim gospodarskim poslopjem, ledenico, lepim vrtom, njivo s 4000 sadeži hmelja in sušilnico. Posestvo je arondirano in tik postaje in državne ceste v Št. Petru v Savinjski dolini in posebno pripravno za podietnega trgovca. — Ponudbe pod „Ugodno 36“ Št. Peter v Savinjski dolini. 3723

Posebna specialiteta likerija.

Posebna specialiteta likerija.

Zahvala in slovo.

Povodom svoje preselitve v Brežice imam prijetno zavest, se vsem svojim odjemalcem za meni izkazano naklonjenost tem potom najiskrenejše zahvaliti, ter Vas prosim, da isto tudi mojemu nasledniku g. Ivanu Kržanu nakloniti blagovolite, kateri se bode vedno potrudil Vas v vsakem oziru kar najbolje zadovoljiti. 3780

Z odl. spoštovanjem

Anton Bučar ml.

Vrhnika, 16. oktobra 1912.

Gospodilčna

samostojna, iz prav dobre rodbine sirota, dobro srčna, 270.000 mark premoženja, se želi omožiti z dobro situiranim gospodom. Samo resne ponudbe pod „Edelmütig 25“ Duisburg Hauptpost. Tajnost pogoj. 3771

Brivskega pomočnika sprejme takoj.

JOSIP MERZEK na Opčinah pri Trstu. 3779

Svarilo.

Podpisani naznanjam, da nisem plačnik za nobene dolgove, ki bi se napravili na moje ime v blagu ali denarju.

V Ljubljani, dne 16. okt. 1912.

3775

Ferdinand Maschke.

Lokal

eu vogalu Kongresnega trga in Vegove ulice (sedaj uradniško konsumno društvo) se odda v najem s 1. novembrom t. l.

Natančneje se izve 2095

v pisarni stavbenika g. Roberta Smielowskega, Rimska cesta 2.

Francoski večerni tečaj.

2 krat na teden, od 8—9. Honorar 4 K mesečno. Pričetek 26. oktobra. Tečaj se priredi samo, ako se prijavi najmanj 15 udeležnikov.

Angleški večerni tečaj.

se prične 18. oktobra. Več o obeh tečajih vsak dan od 12—2 ure.

Olga Nadeniczek

učiteljica francosčine c. kr. ženskem učiteljsku Dalmatinova ulica št. 10. 3772

Išče se

kontorist

vešč slovenskega in nemškega jezika ter strojepisja za veletrgovino vina in starejšo, zanesljivo moč

disponenta

za večje podjetje. Vstop takoj. — Ponudbe naj se pošiljajo na Mijo Arko, Zagreb. 3674

KLOBUKI

moderno nakiteni, 3375

oblike, kakor vse potrebščine za modistke prodaja najceneje M. Horvat, Ljubljana, Stari trg 21. Popravila točna in cena

Namizna jabolka

2 do 3 vagone. Cene po dogovoru. Dobe se pri 3743

Juriju Otujac v Škofji Loki.

Službe išče

orožniški postajevodja

v p. srednje starosti, marljiv, trezen in zanesljiv. — Ponudbe na upravništvo »Slovenskega Naroda«. 3765

Izjava.

Podpisana Rudolf in Margareta Lukesch sva mestnega učitelja Frana Mlakarja in njega ženo Franjo Mlakar večkrat občutno žalila, obžalujeva in preklicujeva vse žalitve kot neutemeljene in se jima zahvaljujeva, da sta odstopila od zasebnih obtožb. 3768

Rudolf Lukesch.

Margareta Lukesch.

Kuharica.

Iščem kuharico, 30 — 40 let staro, ki zna samostojno kuhati, k mali družini. Plača po dogovoru. Naslov pove upravništvo »Slovenskega Naroda«. 3762

Ključavničarji, kurjači!

Sprejmejo se starejši, ključavničar, ki je tudi izprašan kurjač, za nočnega paznika, dalje en izprašan

kurjač in en ključavničar

15—20 K dnevno, 3724

takoj izplačanih zaslužijo

potniki

s prodajo senzacionalno pozornost vzbujajoče novosti, katero vsak občuduje, vsak kupi. Naslov pove uprav. »Slovenskega Naroda«.

Žitno kavo

najpopolnejši izdelek zadnjega časa, zajamčeno slovanski produkt, pošilja 5 kg v lepi platneni vrečki za K4— po povzetju na vsako avstro-ogrsko pošto. K vsaki pošiljki se priloži prav lepa in dragocena premija, kot pozlačen kozarec, lonček, poslikana satulja, jedilno orodje i. dr. porabni predmeti in prav lepi okraski za gospodinjstvo. Obrnite se zaupno na tvrdko Jos. Vesely, Praga VII. 586. Češko. 3755

Dobre vinske sode!

Iz hrastovega lesa, prav močne in nekatere skoraj nove od 200 — 400 litrov „ 600 — 1000 „

: prodaja po nizki ceni :

Franc Cascio, vinski trgovec, Singerjeva ulica št. 1, za škofijo. Priporoča tudi 3494

najfinejše vino Vermont po nizki ceni. :-:

Prava in nepravna ljubezen.

Povest. — Spisal Blaž Pohlin.

Cena broš. 1 K 60 vin., vez. 2 K 50 vin., s pošto 20 vinarjev več.

Opatov praporščak.

Zgodovinska povest. Spisal Iv. Remec.

Cena broš. 1 K 80 vin., vez. 2 K 70 vin., s pošto 20 vinarjev več.

Ti najnovejši zabavni in veseli knjigi priporoča najtopleje

Narodna knjigarna v Ljubljani.

Fran Vrtačnik

Mici Vrtačnik roj. Lavrič

poročena.

Na Viču, dne 14. vinotoka 1912.

3769

Joško Vrtačnik

Francka Vrtačnik roj. Lavrič

poročena.

Na Viču, dne 14. vinotoka 1912.

3770

B. Götzl, Ljubljana

Mestni trg št. 19. — Stari trg št. 8.

3331 **Krasne novosti jesenskih oblek in površnikov**

in domačega izdelka.

Za naročila po meri največja izbira tu- in inozemskega blaga.

Brez konkurence.

Najnižje cene.

Solidna postrežba.

Tvrdba JULIJ MEINL, uvoz kave

pride v svoji podružnici

3774

Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 7

18. in 19. vinotoka kuhanje kave

ter vlijudno vabi k obisku — jutraj od 9. ure naprej dajale se bodo poskušnje brezplačno vsakomur (otroci izzeti).

Samo še nekaj dni

se prodajajo razne čipke, posamentrije, baržuni, svila, trakovi, vezenine, perilo, čepice, rokavice, kožuhovinasti predmeti, otroško perilo, oblekice, predpasniki, nogavice itd. v trgovini

O. Jezeršek, Ljubljana, Mestni trg 24,

vsled prisilne prodaje pod lastno ceno.

Privatni plesni pouk

Naznanjam s tem p. n. občinstvu, da sem s svojim specialnim plesnim tečajem za gospodične in gospode iz boljših družb prišel v dvorani hotela »Union« Plesni pouk, ki se ga udeležijo samo one osebe, ki so se zglasile pri podpisnem, se bo vršil vsak **ponedeljek in četrtek ob 8. uri zvečer.**

Vpisovanje in tudi vse tozadevne informacije za ta tečaj se dobivajo vsak dan od 11. do 12. ure dopoldne in od 2. do 4. ure popoldne, pa samo do konca t. m. Posebne ure se prirejajo ob vseh dnevnih urah o vseh starih in modernih plesih po lahki in hitro naučljivi metodi.

3722

„Two Steeps“, nov angleški ples. Velik uspeh!

S spoštovanjem **Giulio Morterra,**

avtor. plesni učitelj — hotel „pri Slonu“, soba št. 73.

Splošna priljubljenost

preskušene: Frančkovega: kavinega
pridatka* pripisati je njega nedo-
sežni izdatnosti v jedru, okusu in barvi.

* 3 kavinim mlinčkom.

Št. 762/pr.

3777

Razpis službe.

Mestni magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane razpisuje vsled sklepa občinskega sveta z dne 8. oktobra t. l.

službo mestnega arhivarja

s prejemki X. činovnega razreda magistratnih uradnikov.

Službo nastopiti bode s 1. januarjem 1913

Prosilci za to službo dokazati morajo poleg splošnih pogojev za namestitev v službi mestnega magistrata v smislu določil veljavne službene pragmatike tudi posebno sposobnost za službo arhivarja in knjižničarja, primerne študije ter splošno književno izobrazbo.

S potrebnimi dokazili pravilno opremljene prošnje vlagati je najkasneje

do 20. novembra t. l.

v predsedstvu mestnega magistrata ljubljanskega.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,

dne 14. oktobra 1912.

Zupan: **dr. Ivan Tavčar l. r.**

Kompanjon

z 8 tisoč kronami za razširjenje že obstoječe kavarne in napravo kinematografa

se sprejme.

Ponudbe pod „K 220“ na upravnishstvo »Slovenskega Naroda« 362

Stavbne parcele

na Dunajski cesti v Ljubljani pred delavskimi hišami in na Glincih takoj ob mestni meji na Tržaški cesti, vse z najlepšo lego so po izbiri za primerne cene

na prodaj.

Več se poizve pri lastniku **Jos. Tribuč, na Glincih 37.** 2416

Tapetnik

Dragotin Puc

Ljubljana, Marije Terezije cesta št. 16

na dvorišču, levo 3856

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela. **Velika izber zgotovljenih**

: divanov :

otomanov in modrocev.

barva

Najboljša in najzdravejša

barva

za lase in brado

je dr. Drallea „NERIL“, ki daje sivim in pordečim lasem njih prvotno naravno in zdravo barvo. Dobi se svetla, rjava, temnorjava in črna v steklenicah z navodilom po 2 K, velike po 4 K, pri

Štefan Strmoli

Ljubljana, Pod Trančo št. 1.

Lasne kite, podlage in mrežice vseh vrst; gledališčne in toaletne potreščine itd.

Zbirka

avstrijskih zakonov

v slovenskem jeziku.

I. zvezek:

Kazenski zakon

o hudodelstvih, pregreških in prestopkih z dne 27. maja 1862 št. 117 dr. zak. z dodatnim

tiskovnim zakonom

z dne 17. dec. 1862 št. d. z. ex 1863 in drugimi novjšimi zakoni kazensko-pravnega obsega.

V platno vezan 6 K; po pošti 6 K 20 vta.

Narodna knjigarna

v Ljubljani.

P. n. občinstvu se priporoča

3616

velika zaloga pohištva lastnega izdelka,

iz finega suhega lesa, najmodernejši izdelek za hotele in vile, posebno se priporoča novoporočencem v nabavo popolne hišne opreme. Za vse izdelke jamči

Matej Gogala, mizar na Bledu.

Proračuni na zahtevo brezplačno.

Proračuni na zahtevo brezplačno.

Krompir in orehe

popolnoma zdravo, prebrano, debelo ter suho in očiščeno blago,

kupuje v vsaki množini in cele vagone

dostavljeno na kolodvor ali v l. ljubljansko javno skladišče Ljubljana,

po solidnih dnevnih cenah, tvrdba

3542

Iv. A. Hartmann nasl. A. Tomažič, pisarna Marije Terezije c. Ljubljana.

Razpis.

Županstvo v Trbovljah daje v najem

občinski mlin

s tremi tečaji in stopami za letno najemščino **500 kron.**

Mlin je popolnoma na novo preurejen in opremljen in stoji na zelo pripravnem mestu.

Pismene ponudbe naj se pošljejo na županstvo do 15. listopada t. l. Mlin se odda od 1. prosinca 1913.

Županstvo Trbovlje

dne 15. oktobra 1912.

3773

Modni salon

Stuchly-Maschke

3 ŽIDOVSKA ULICA 3

Priporoča cenjenim damam tu in na deželi svojo krasno

zalogo zimskih klobukov za dame in deklice. :-:

Popravi la točno.

Cene znano nizke.

Zalni klobuki vedno v zalogi.

Krasna umetniška reprodukcija v več barvah

ZNAMENITE GROHARJEVE SLIKE

PRIMOŽA TRUBARJA

— USTANOVITELJA SLOVENSKE KNJIŽEVNOSTI —

Visoka 66 cm in široka 55 cm je najlepši okras vsake slovenske hiše. Ta reprodukcija je sploh najlepša in najdovršenejša kar jih imamo Slovenci.

Cena s pošto kron 3-20

NARODNA KNJIGARNA

V LJUBLJANI, PRE-SERNOVA UL. ST. 7

:: TEHNIČNI BIRO IN STAVBNO PODJETJE ::

Resljeva cesta št. 26 (poleg plinarne)

IZDELUJE:

Resljeva cesta št. 26 (poleg plinarne)

Beton * železobeton
* mostove * stropne *
dvorane * zazidke
::::: turbin. :::::

Strokovna izvršitev
vseh vrst načrtov *
prevzetje zgradb *
: tehnična mnenja.

Vodovodi * elek-
trične centrale * tur-
bine * mlinci * žage *
::::: opekarne in :::::

moderne apnenice.
* * *
Obisk strokovnih
inženirjev na željo.

Priporočamo našim
gospodinjam

KOLINSKO CIKORIJO

iz edine slovenske
tovarne v Ljubljani

V Dobernskih toplicah pri Celju se prodaja lepo posestvo

s 17 orali zemljišča (600 sadnih dreves, lep gozd in drugo) in zidano hišo z gostilno. Gostilna ima 7 sob za kopališke goste. Pri hiši so vsa potrebna gospodarska poslopja in ledenica. Redi se lahko 7 glav goveje živine, konji in do 30 svinj. — Gostilna je priljubljena pri letovičarjih. — Cena 32.000 kron. Poizve se na Gorici-Doberni šte. 16, p. Doberna.

P. n. gg. sodavičarjem

priporoča svoje prvovrstne sadne arome in izvlečke (brez dodatka kemičnih ali sintetičnih primesi) za izdelovanje izbornih šumečih limonad kakor: peneta jagodovka, jabolčni biser, kristalna citronada, malinovka itd. Pri naročilih najfinejše kakovosti naj se navede varstvena znamka „Zlatocvet“. Z odličnim spoštovanjem 2689

Potnik Srečko destilacija rastl. in sadnih arom ter ekstraktov itd., Ljubljana, Slomškova ul. 27.

Grozdje

rumeno K 4, črno K 320, la veliki naroni K 3, česen la K 280 za 5 kg po pošti. la rimski maroni p. 100 kg K 36, kostanj p. 100 kg K 22 — pošilja Ivan Suttner, Gorica.

J. Zamljen

čevljarški mojster v Ljubljani, Gradišče 4 izvršuje vsa čevljarška dela do najfinejše izvršitve in priporoča svojo zalogo storjenih čevljev.

Izdeluje tudi prave gorske in tobovadske čevlje. Za naročila z dežele zadostuje kot mera iproslan čevljev. 245

Vsaki petek in postni dan se dobe

sveže ribe

iz jadranskega in severnega morja

pri
Anton Staculu.

Dobiva se tudi vedno sveže polnjeno Reininghausovo pivo in sicer marčno, temno ala bavarsko in sv. Petra dvosladno. Originalni zaboji se franko na dom pošiljajo. 3681

Medosežne in od poznavelejših odlikovane so

Kavine mešanice Karla Planinška

prva ljubljanska veleprežarna za kavo.

Dobivajo se v pražarni na vogalu Dunajske ceste — Sočne ulice in v moji trgovini s specerijskim blagom Dunajska c. 6.

Anton Bajec

umetni in trgovski vrtnar

naznanja st. p. n. obilno, da se nahaja njegov

cvetlični salon

Pod Trančo. 48

Velika zaloga suhih vencev.

zdelovanje topkov, vencev, frakov itd.

Okusno delo in zmerne cene

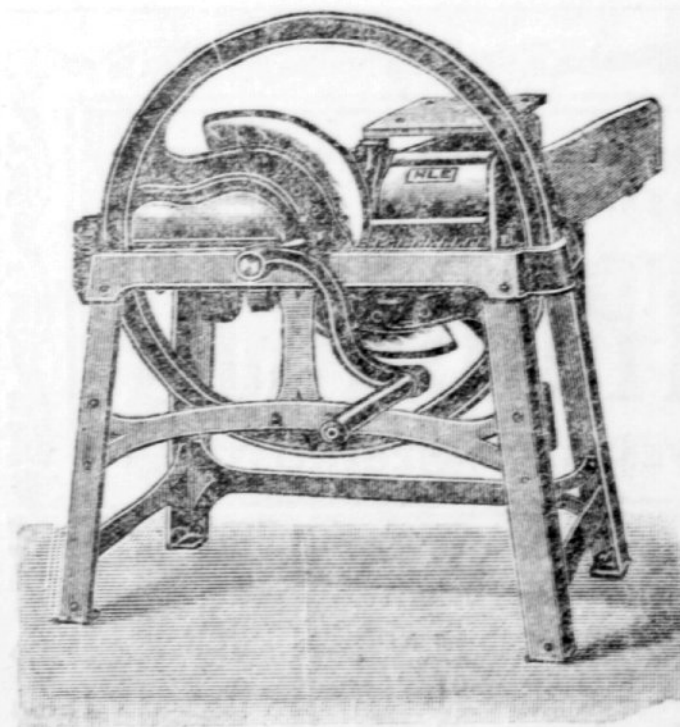
Zunanja naročila točno.

Vrtnarija na Tržaški cesti št. 34.

Najbolj pripravne trpežne in gibljive

brzoparilnike

za krmo vseh sestav, slamozeznice, mlino in stiskalnice za sadje in grozdje, rebljete, reporeznice, motorje, DEERING kosilnice, obračalnike in grablje za seno, stroje in pritlikline za sadje in perutninsko rejo, železne blagajne, nagrobne križe, peči, štedilnike, črpalke: za vino, gnojnice in vodo, slavnje potrebne in vso drugo železnino se dobiva najceneje in najboljše pri znani veletrgovini z železnino in poljedel.: skimi stroji

FR. STUPICA V LJUBLJANI

Marije Terezije cesta št. 1.

Zahtevajte cenike in ponudbe! Cene nizke! Zahtevajte cenike in ponudbe!

Mojih 8 otrok

ki izgledajo zdravi in čvrsti, je moja žena po mojem navodilu vzgojila s Sladnim čajem. To naznanjam jaz Ub. pl. Trnkóczy, lekarnar v Ljubljani. Tega dejstva mi ne ovrže nihče. Na stotine mater mi je hvaležnih, ker so sledile mojemu zgledu, ki sloni na štirinajstletni izkušnji. Sladni čaj kot živilo za otroke, ki se mu primeša nekoliko mleka, sladkorja, je varstvo dojenčev, čigar raba jih dela odporne ter otroške bolezni skoro izključuje ter učinkuje brezhibno, prvovrstno. Drugič: Medtem ko vsa druga otroška hranila stanejo 1 do 2 kroni, in se že v nekaj dneh porabi, stane sladni čaj, zavitek s 1/4 kg samo 60 vinarjev in se z njim dojenec lahko hrani 20 do 30 dni. Zoperni, dragi aparat Soxhlet odpade. Zadostuje navadna sesalna steklenica. Sladni čaj, pripravljen po dr. pl. Trnkóczyju, je brezdvomno na torišču prehranitve otrok in narodnogospodarske varčljivosti pridobitev prve vrste. Kri, moč, zdravje, mirne živce, mirno spanje, 50% prihranka na denarju, najboljši zajtrk, dosežejo, dobe tudi odrasli, ki namesto neredilne, razburiljive kave, čaja, pijo sladni čaj, znamka »Sladine«. Posebno priporočljivo za bolnike in slabotne. 3721

Dobiva se v lekarnah, drogerijah, tudi pri trgovcih. Sladnega čaja, znamka Sladin, pripravljene po dr. pl. Trnkóczyju, ni zamenjavati s sladno kavo. Tvorilka zaloga pri lekarnarju pl. Trnkóczyju v Ljubljani, Kranjsko. Po pošti najmanj 5 zavitev franko 4 krone, poštni zavoj za 5 kg s 15 zavitki vsebine 10 kron franko z obratno pošto. Na Dunaju v lekarnah: Trnkóczy, V. Schönbrunnerstrasse 109; III. Radetzkyplatz 4; VIII. Josefstadterstrasse 25; v Gradcu: Sackstrasse 4.

Za resničnost gori povedanega jamči tu navedenih petero trdk Trnkóczyjev, ugodne sodbe zaupanja vrednih oseb in na stotine zahvalnih pisem mater, med temi takih mater, ki so pred rabo sladnega čaja obupavale, ker so druga živila odrekala.

Ivan Jax in sin

v Ljubljani, Dunajska cesta 17

:: priporoča svojo bogato zalogo ::

voznih koles.

Sivalni stroji

za rodbino in obrt.

Brezplačni kurzi za vezenje v hiši.

Pisalni stroji „ADLER“.

Pletilni stroji

vseh velikosti.

Priporoča se domača najnovejša

konfekcijska trgovina

Maček & Komp.

Franca Jožefa cesta 3.

Sprejemajo se naročila po meri, er se izvrše točno in solidno.

Založniki c. kr. priv. juž. žel.

Solidna postrežba.

Najnižje cene.

Sezija 1912!

Pri meni stane:

Topli zimski raglan v vseh modn. barvah 20 K

„ „ „ boljše vrste . . . 30 „

„ „ „ najboljše vrste, rjav 40 „

Največja izbira plaščev, kostumov, bluz in kril za dame in deklice kakor tudi najnovejša konfekcija za gospode in dečke.

Postrežba točna! — Cene priznane nizke!

Angleško skladišče oblek * O. Bernatovič * Ljubljana, Mestni trg 5.

Sezija 1912!